

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

VÄLIRAPORTTI

1.10.2009-28.2.2010

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Sisältö

1. Taustaa	3
2. Hankkeen tavoitteet ja suunnitelma miten niiden toteutumista arvioidaan ...	4
3. Hankkeen toteutus	7
3.1. Selvitys osahankkeeseen palkatun henkilöstön käytöstä	7
3.2. Selvitys asiantuntijapalvelujen käytöstä raportointijaksolla	7
3.3. Koulutukset	7
3.4. Tiedottaminen	9
3.5. Yhteistyö sidosryhmien kanssa	10
3.6. Raportointi	11
4. Kustannusten seuranta	12
4.1. Yhteinen koordinaatio	13
4.2. Oulun seudun osahanke	14
4.3. Kainuun osahanke	15
4.4. Oulunkaaren osahanke	16
5. Hankkeen toteutuminen suhteessa hankesuunnitelmaan – toiminta ja alustavia tuloksia tähän mennessä	17
5.1. Uusien toimintatapojen mallintamisprosessi lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämisessä Oulun seudulla	17
5.2. Pilottien käynnistyminen Oulun seudulla	18
5.3. Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmatyö Oulun seudulla	28
5.4. Vauvaperhetyön kehittäminen ylisektorillisesti Kainuussa	29
5.5. Moniammatillisen ja ylisektorillisen työotteen ja työparityöskentelyn vahvistaminen perhekeskustoiminnassa Kainuussa	30
5.6. Soveltava taide lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukena sekä työyhteisön kehittäjänä ja voimavarana Kainuussa	30
5.7. Alueelle sopivan perhekeskusmallin luominen, johon liittyen mm. perhevalmennusten, vertaistukiryhmien ja kotipalvelun kehittämistä Oulunkaarella	31
6. Yhteystiedot	32

LIITTEET

Liite 1. Mallintamiseen osallistuneet ammattiryhmät Oulun seudulla

Liite 2. Pilotointisopimus pohja (Oulun seutu)

Liite 3. Asiakaspalautelomake-esimerkki (TsekPoint)

Liite 4. Väliraportti Raskausajan tuen polku (Oulu)

Liite 5. Väliraportti Vanhemmuuden haastava ja antoisa pesti, Seven Up, Volkari, perhepalveluopas (Liminka)

Liite 6. Voimavaramittari (TsekPoint)

Liite 7. Väliraportti Haastavasti käyttäytyvän nuoren tuen polku (Oulu)

Liite 8. Yhteenveto väliarviointikyselystä Oulun seudun kunnille marras-joulukuussa 2009

Liite 9. Yhteenveto hankkeen sisäisestä arvioinnista 28.2.2010

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

1. Taustaa

Hankeaika:	1.11.2008-31.10.2010
Toteuttavat yksiköt:	Oulun seutu, Kainuun maakunta-kuntayhtymä, Oulunkaaren seutukunta
Hallinnoija:	Oulun seutu
Budjetti:	2 493 333 eur, josta valtionavustuksen osuus (STM) 75% ja kuntarahoitusosuus 25%

TUKEVA-hanke on STM:n KASTE-ohjelmaan kuuluva yhtenäinen pohjoissuomalainen lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämisen hanke-kokonaisuus, jossa yhteisten kehittämiskohteiden ja -tavoitteiden lisäksi on asetettu aluekohtaiset tavoitteet ja sovittu toimenpiteet huomioiden esimerkiksi alueelliset erityispiirteet, aiemmin toteutettu kehittämistyö ja palvelurakenteiden erityisyys.

TUKEVA-hankkeessa on tällä raportointijaksolla jatkettu moniammatillista yhteistyötä sektorirajat ylittävien palvelujen ja toimintamallien kehittämiseksi lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Uusien toimintamallien kehittämisessä kuntien henkilöstö on ollut avainasemassa. Oulun seudulla keskeisenä tavoitteena on kehittää ja pilotoida uusia, monitoimijaisia toimintamalleja kunnissa ja edesauttaa hyviksi todettujen toimintamallien levittämistä myös muihin kuin toimintamallia pilotoineisiin kuntiin. Toimintamallien pilotoinnin ja hyvien toimintamallien levittämisen kannalta keskeistä on ollut prosessien mallintaminen. Kainuussa on jatkettu syksyllä käynnistyneitä prosesseja (Vauvaperhetyö, Perhekeskus monitoimijaisena osajana, Soveltavan taiteen osio) ja Oulunkaarella on jatkettu alueelle sopivan perhekeskuksmallin työstämistä. Osahankkeiden toiminnasta ja tuloksista tähän mennessä on kerrottu tarkemmin luvussa 5.

Tässä väliraportissa kuvataan hankkeen toimintaa raportointijaksolla 1.10.2009-28.2.2010. Lisäksi tämän raportin liitteenä on yhteenveto mallintamisiin osallistuneista ammattiryhmistä Oulun seudulla (liite 1), pilotointisopimus pohja (liite 2), esimerkki pilotissa käytettävästä asiakaspalautelomakkeesta (liite 3) ja voimavaramittariista (liite 6), sekä kolmen Oulun seudun pilotin väliraportit (liitteet 4,5 ja 7), joissa on laajemmin kuvattu kyseisten pilottien toimintaa ja toteutusta sekä tuloksia tähän mennessä. Liitteistä löytyy myös hankkeen arviointiin liittyen yhteenveto Oulun seudun kuntien edustajille tehdystä väliarviointikyselystä (liite 8) sekä koko hankkeen sisäisen arvioinnin kyselystä (liite 9). Kustannukset on raportoitu Oulun seudun osahankkeen ja yhteisen koordinaation osalta ajalta 21.10.2009-31.3.2010 ja Kainuun sekä Oulunkaaren osalta ajalta 1.10.2009-28.2.2010.

2. Hankkeen tavoitteet ja suunnitelma miten niiden toteutumisista arvioidaan

Tässä luvussa kuvataan lyhyesti hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet ja ranskalaisin viivoin raportointikauden keskeiset toimenpiteet tavoitteisiin pääsemiseksi sekä suunnitelma miten tavoitteisiin pääsyä arvioidaan. Kattavammin toimenpiteitä raportointikaudelta sekä alustavia tuloksia on kuvattu luvussa 5 sekä kolmen pilotin osalta laajemmissa pilottikohtaisissa väliraporteissa, jotka löytyvät tämän raportin liitteenä.

Tavoite 1) Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin, mielenterveyden ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen sekä terveyserojen kaventaminen

Oulun seutu

- Palvelujen tarjoaminen kaikille asiakkaille (esim. neuvola- ja päivähoitopiloteissa kotikäyntejä tarjotaan kaikille)
- Toimintamalleissa korostuu ennaltaehkäisevä työskentely ja varhainen tuki perheille
- Monitoimijainen, ylisektorinen työote on toteutunut kaikissa piloteissa
- Tavoitteen toteutumista on arvioitu mm. keräämällä asiakaspalautetta ja pilotoijien palautetta

Kainuu:

- Tulokset näkyvissä vasta pitkällä tähtäimellä. Nyt kiinnitetty huomiota odottavien perheiden tukemiseen, kun huoli herää mielenterveydestä, päihteiden käytöstä tai raskauden etenemisestä (keskosuus, sairas, tai vammaisen lapsi) ja mallinnettu odottavien ja vauvaperheiden hoidon polku perus- ja erityistason yhteistyönä.
- Rakennettu vauvaperhetyön mallia, jolla voidaan ennaltaehkäistä vuorovaikutushäiriöiden syntymistä ja lieventää ja hoitaa vakavampia vanhemman ja lapsen vuorovaikutushäiriöitä.

Oulunkaari:

- Tavoite on hyvä ja oleellinen, mutta toteutuminen ei ole mitenkään vielä arvioitavissa hankkeen kestosta johtuen. Oulunkaaren hyvinvointiohjelma päättyy 2010 ja uuden ohjelman valmisteluun liittyvä hyvinvoinnin ja terveyserojen mittaaminen valituilla kriteereillä toteutuu vuonna 2010 (vertailutieto 4-5 vuoden välein).

Tavoite 2) Kuntalaisten ja lapsiperhetoimijoiden osallisuuden vahvistaminen

Oulun seutu

- Kuntien lapsiperhetoimijat ovat osallistuneet pilotoitavien prosessien mallintamiseen moniammatillisena työryhmyöskentelynä
- Lapsiperhetoimijat ovat osallistuneet pilotoinnin suunnitteluun
- Pilotoitavissa prosesseissa on kerätty asiakaspalautetta
- Nuorten kuulemistilaisuus kuntaliitosasiassa 9.12.2009
- Tämän tavoitteen toteutumista arvioidaan mm. toteutuneiden kansalaisfoorumien sekä seminaarien määrän seurannalla sekä asiakaskyselyillä pilotointien yhteydessä.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Kainuu:

- Tavoite toteutuu perhekeskustoiminnan jäntevöitymisen myötä.
- Kehitetty perhekeskustoimintaa lapsiperheiden lähipalveluna ja kiinnitetty huomiota lapsen kehitysympäristön vahvistamiseen. Perhekeskustyöryhmien kokoonpanoa laajennettu mm. kolmannen sektorin, aikuispalvelujen ja varhaiskasvatuksen toimijoilla. Kolme uutta perhekeskustiimiä perustettu Kajaanin alueelle.
- Tuotu erityispalveluja lähemmäksi lapsen ja perheen normaalia arkea perhekeskusten kautta.
- Kerätty asiakaspalautetta vauvaperheiltä nykyisestä palveluprosessista

Oulunkaari:

- Perhevalmennuksen konseptin ja vanhempien varhaisen tuen ryhmien perustamisessa on hyödynnetty kaikki käytettävissä oleva kuntalaisten antama palautetieto (mm. perhefoorumit, asiakaspalautteet) kuin myös tuorein tutkimustieto (Rimpelä ja kumpp.).

Tavoite 3) Uusi toimintatapa lapsiperheiden tuen ja palveluiden tuottamiseen

Oulun seutu

- Kaikki pilotit (14 kpl) ovat käynnistyneet ja etenevät pilotointisuunnitelmien (pilotointisopimukset) mukaisesti. Tarkemmin pilottien toteutusta ja tuloksia kuvataan luvussa 5.
- Tämän tavoitteen toteutumista arvioidaan pilottien arvioinnin yhteydessä mm. asiakaspalautteen sekä pilotoijien palautteen perusteella. Arvioinnissa kiinnitetään myös huomiota uusien käyttöönotettujen prosessien määrään. Vuonna 2009 käynnistyneissä piloteissa on tehty väliraportit, joissa on arvioitu kyseisen pilotin toiminnan toteutusta, väliraportit löytyvät tämän raportin liitteenä

Kainuu:

- Tavoitteeseen päästy hankevuoden aikana osittain, kehityssuunta on oikea ja hyviä avauksia uusista ylisektorisista toimintatavoista on tehty esim. aikuispsykiatrian ja lastenpsykiatrian yhteinen työskentely lisääntynyt asiakasperheissä. Huomioidaan paremmin koko perheen hyvinvointia.
- Eri sektoreiden välinen vuoropuhelu ja yhdensuuntainen tekeminen ovat lisääntyneet hankkeen aikana. Esim. esimiesten yhteinen kehittämisprosessi on ollut tarpeellinen ja työmalleja konkreettisesti muuttava.
- Työparityöskentelyllä on päästy aikaisempaa varhemmin tukemaan perhettä yhdessä. Työntekijöiden ja asiakkaiden kokemukset ovat olleet uusista toimintamalleista myönteisiä. Esim. aikuismielenterveystyöntekijän ja äitiysneuvolan terveydenhoitajan työparityöskentelystä on saatu hyviä tuloksia ja asiakaspalautetta.

Oulunkaari:

- Pudasjärven palvelualueen pilottina aloitettu uudistettu perhevalmennus ja vanhempien vertaistukiryhmät, jotka toimintamallina juurrutetaan arvioinnin jälkeen koko yhteistoiminta-alueen kolmelle palvelualueelle.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Tavoite 4) Ikäkausittaisten hyvinvointiarvioiden ja hyvinvoinnin seuranta-järjestelmien pilotointi

Koko hanke:

- Tämän kokonaisuuden osalta suunnitellaan parhaillaan yhteistyössä THL:n kanssa pilotoinnin käynnistämistä jatkohankkeessa. Prosessin mallinnus sekä pilotointiin liittyvät koulutukset on tarkoitus aloittaa syksyllä 2010 ja itse pilotointi mahdollisesti vuoden 2011 alussa.
- Toimenpidekokonaisuuden tavoitteena on kehittää hyvinvointiarviointijärjestelmiä raportoinnin ja tiedon hyödyntämisen näkökulmasta sekä luoda toimintamalli, joka mahdollistaa kerätyn tiedon hyödyntämisen perustyössä ja päätöksenteossa. Pilotoitavana kokonaisuutena on ikäkausittainen hyvinvointiarvio 4-vuotis tarkastusten yhteydessä.
- Tämän tavoitteen osalta arviointi suunnitellaan jatkohankkeelle, kuten varsinainen pilotointikin.

Tavoite 5) Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma poliittisen päätöksenteon ja johtamisen tueksi (koskee Oulun seudun osahanketta)

- Varsinainen ohjelmatyö on siirretty toteutettavaksi jatkohankkeeseen. Käynnissä olevan hankkeen puitteissa TUKEVA tutkimustyöryhmä on kutsuttu koolle vuoden 2010 alusta suunnittelemaan ja ohjaamaan alueella tehtävää hyvinvointitutkimusta lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Tutkimuksella kerätään kokemusperäistä tietoa kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta jatkohankkeessa tehtävän lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelmatyön taustalle. Tarkemmin tämän osion toteutuksesta raportointikaudella kerrotaan luvussa 5.
- Tämän tavoitteen toteutumista arvioidaan tutkimuksellisen osuuden toteutuksen osalta tässä hankkeessa. Varsinainen ohjelmatyö siirtyy jatkohankkeeseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota mm. kuntalaisten sekä lapsiperheitoimijoiden osallisuuden vahvistamiseen.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

3. Hankkeen toteutus

3.1. Selvitys osahankkeeseen palkatun henkilöstön käytöstä

Yhteisen koordinaatio-osion henkilöstökulut	12 567,02 eur
Oulun seudun osahankkeen henkilöstökulut	55 766,20 eur
Asiantuntijapalveluissa hankehenkilöstökuluja	93 683,69 eur (ks. alla)
<ul style="list-style-type: none"> Kainuun henkilöstö 79 465,27 eur Oulunkaaren henkilöstö 14 218,42 eur 	

Nimi	tehtävä	työpanos %	ajalta
Hassi Leena	projektipäällikkö, Oulun seutu	100 %	1.11.09-31.3.10
Lampinen Irja	projektipäällikkö, Oulun seutu	100 %	1.11.09-31.3.10
Turunen Sanna	tiedotuksen tuki, Oulun seutu	50 %	1.11.-31.12.09
Korhonen Salla	projektijohtaja 50%Oulun seutu 50%koordin.	100 %	1.11.09-31.3.10
Knuutinen Kristiina	projektityöntekijä, Kainuu	100 %	1.10.09-28.2.10
Koskinen Tiina	projektityöntekijä, Kainuu	100 %	1.10.09-28.2.10
Pääkkönen Jaana	projektityöntekijä, Kainuu	100 %	1.10.09-28.2.10
Huusko Sirpa	projektityöntekijä, Kainuu	100 %	1.10.09-28.2.10
Rusanen Maarit	projektipäällikkö, Kainuu	100 %	1.10.09-28.2.10
Karjalainen Tarja	toimistosihtööri, Kainuu	20 %	1.10.09-28.2.10
Honkanen Merja	projektipäällikkö, Oulunkaari	20 %	1.1.-28.2.2010
Halonen Raija	projektityöntekijä, Oulunkaari	80 %	1.11.-31.12.09
	projektityöntekijä, Oulunkaari	20 %	1.1.-28.2.2010
Huovinen Kaarina	projektityöntekijä, Oulunkaari	20 %	1.1.-28.2.2010
Turves Marja-Leena	projektityöntekijä, Oulunkaari	20 %	1.1.-28.2.2010
Raudaskoski Janne	juontaja TUKEVA:n seminaarissa		11.2.2010

3.2. Selvitys asiantuntijapalvelujen käytöstä raportointijaksolla

Palvelujen ostot yhteensä	411 228,72 eur
Josta asiantuntijapalveluja yhteensä	341 097,14 eur
Asiantuntijapalveluissa hankehenkilöstökuluja	93 683,69 eur (ks. yllä)
<ul style="list-style-type: none"> Kainuun henkilöstö 79 465,27 eur Oulunkaaren henkilöstö 14 218,42 eur 	

Kunnilta ostettua asiantuntijapalvelua	178 702,63 eur
Muu toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelu	68 710,82 eur

3.3. Koulutukset

Projektihenkilöstö osallistunut:

Oulun seutu:

- Valtakunnalliset neuvolapäivät 29.10.2009, Helsinki
- THL: Hyvät käytännöt Tuutor-koulutus 1.2.2010, Helsinki

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Kainuu:

- Kiikku- vauvaperhetyönkoulutus, 8.-9.10., 2.-3.11., 10.–11.12.2009, Oulu,
- Vavu-peruskurssi, 6.10,13.10, 26.10., 3.11., 10.11.2009, 18.1.2010 Kajaani,
- Vavu-kouluttajakoulutus, 11.–14.1.2010 Kajaani
- Pohjoisen työnohjausfoorumi, 26.–27.11.2009, Oulu
- Varhaisen vuorovaikutuksen kehittyminen-luento, 9.10.2009, Kajaani
- Vauvakynkkä- ryhmänohjaaja koulutus, 12.10.2009, Kajaani
- Persoonallisuuden häiriöt, aikuispsykiatrian alueellinen koulutus,13.11.2009, Kajaani
- Vanhempien voimavarakeskeinen ohjaus ja neuvonta, NMI, 3.-4.11.2009, Seinäjoki
- Fasd- koulutus, KVL, 19.12.2009, Kajaani
- Ajankohtaista lastensuojelusta, 15.1.2010, Kajaani

Oulunkaari:

- Varhainen vuorovaikutus - koulutus (toteutuneet koulutuspäivät 28.2.2010 mennessä 3), Oulu
- Valtakunnalliset neuvolat – päivät 28.–29.10, Helsinki
- Perheväkivalta – koulutus 16.11.2009, etäkoulutus/OYS

Hankkeen järjestämä koulutus (kuntien työntekijöille, pilotoijille):

Oulun seutu:

- VAVU-koulutus 14.10.09, 24.11.09, 15.12.09, 12.1.10 ja 10.2.10, Oulu. Oulun seudulta mukana 5 henkilöä. (Oulunkaaren osahanke järjestänyt)
- Toiminnalliset ryhmäohjausmenetelmät – koulutus 12.1.10 ja 22.1.10, Liminka
- Voimaannuttava vertaisuus – vertaisryhmäohjaajan koulutus 5.2.-6.2.10 yhteistyössä Esko-hankkeen (Voimaperhe) ja MLL:n kanssa, Oulu
- Moniammatillinen yhteistyö 26.11.09, Oulu
- Baro – menetelmä 10-11/09, Oulu

Lisäksi TUKEVA on ollut mukana järjestämässä seuraavia koulutuksia ja tilaisuuksia:

- Lasten ja perheiden varhainen tukeminen - koulutus 30.1.10, Liminka
- Nuorten kuntaliitoskuuleminen (Arto Koski) 9.12.09, Oulu
- Lapsen oma näkökulma hyvinvointiinsa ja oikeuksiinsa, lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Aula 25.2.10, Muhos

Kainuu

- Lastenpsykiatrin alueellinen koulutus, Mirja Sarkkisen luento, 2.10.2009, Kajaani
- Varhaisen vuorovaikutuksen kehittyminen-luento, lastenpsykiatri Anne Rito-harju, 9.10.2009, Kajaani
- Tutustumismatka Joensuun lastenpsykiatrian vauvatiimin toimintaan esimiehille 7.10.2009
- Lystileikki-ohjaaja koulutus 3.10.2009, Kajaani, yhdessä MLL:n ja Kavake-hankkeen kanssa
- Vauvakynkkä-koulutus 12.10.2009, Kajaani

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

- Perhekeskustoiminnan kehittäminen - prosessiin osallistujien koulutus- ja ohjauspäivät, Pirjo Keskitalo, 27.10.2009, 12.1.2010, 9.2.2010, Kajaani, 65 osallistujaa
- Yhteistoiminnallinen johtaminen, esimiesten koulutus, Asko Leppilampi: 28.10.2009, 23.11.2009, 10.2.2010. Kajaani, 25 osallistujaa.
- Vauvaperhetyön kehittäminen-prosessiin osallistujien koulutus- ja ohjauspäivät, Mirja Sarkkinen, Elina Savonlahti, 29.10.2009, 30.10.2009, 20., 21., 22.1.2020, Kajaani, 50 osallistujaa
- Soveltava taide työyhteisön kehittäjänä, 29.10., 30.10., 5.11., 6.11., 12.11., 13.11.2009 / 4 t, 20 osallistujaa, Sotkamo, Puolanka

Oulunkaari:

- Lapset puheeksi 18.9.2009 (kustannukset tällä maksatuskaudella), Oulu
- Neuvokas perhe 1.-2.10.2009, Oulu
- Varhainen vuorovaikutus - koulutus (toteutuneet koulutuspäivät 28.2.2010 mennessä 3), Oulu
- Valtakunnalliset neuvolat – päivät 28.–29.10, Helsinki
- Perheväkivalta – koulutus 16.11.2009, etäkoulutus/OYS

3.4. Tiedottaminen

Koordinaatio:

- Hyvinvointia lapsiperheille TUKEVAlla yhteistyöllä –seminaari 11.2.2010. Seminaariin osallistui 150 henkilöä. (Oulu, seminaarimateriaali löytyy hankkeen www-sivuilta sekä OTTilasta)
- TUKEVA-hankkeen yleisesite
- Kaste-hankevetäjien yhteiset kokoukset (Pohjois-Suomi, Lapsi-Kaste-hankkeet valtakunnallisesti)

Oulun seutu:

- Projektihenkilöstön kuntavierailut marras-joulukuussa 2009
- Projektipäälliköt ovat koordinoineet tiedottamista eri pilottien välillä
- Process Guide – mallinuksista on tehty esittelymateriaalit
- Piloteille tuotettu esite/esittelymateriaali
- Piloteista tiedotettu: paikallislehdet (lehtileikkeet löytyvät TUKEVA:n OTTila sivustolta), kuntatiedotteet, kuntien www-sivut:
 - o TsekPoint: http://www.kiiminki.fi/easydata/customers/kiiminki2/files/Ajankohtaiset/uusi_tsekpoint.pdf
 - o Liminka: <http://www.liminka.fi/sivu/fi/info/hankkeet/>
 - o Haukipudas: <http://www.haukipudas.fi/sivu/fi/uutiset/?tila=yksi&uid=777&tyyppi=1&alue=>
- Seudulliset vastuuhenkilöt ja pilotoijat ovat tiedottaneet hankkeen toiminnasta kuntien eri yhteistyötoimijoille ja palvelualueille
- Hankkeen esittely seudullisissa tiimeissä (hyve, nuoriso, liikunta, seuturakenne ja sivistystiimi)
- Pilottien esitteet ja muu esittelymateriaali löytyvät TUKEVA:n OTTila – sivustolta osoitteesta: <https://ottila2g.ouka.fi/Tukeva>
- Hankkeen toiminnasta on tiedotettu kuntien poliittisille päättäjille

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Kainuu:

- Raportointijakson aikana tiedottamista on tehty lähinnä osallistumalla voimakkaasti toiminnan kehittämiseen laajassa verkostossa, osallistumalla maakunta-kuntayhtymän omiin palavereihin, laatimalla hankkeen toimesta muistioita tapaamisista sekä sidosryhmien tapaamisten kautta.
- http://maakunta.kainuu.fi/tukeva_hanke

Oulunkaari:

- <http://www.oulunkaari.com/sivu/fi/hankkeet/tukeva/>

3.5. Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Oulun seutu:

- Oulun yliopistollinen sairaala, lastenpsykiatrian klinikka, apulaisyli lääkäri Pirjo-Liisa Kurki ja ylihoitaja Anna-Maija Puusti. Tiedotus hankkeen etenemisestä ja keskustelut yhteistyöstä (OYS:n etätyöntekijöiden hyödyntäminen osahankkeen piloteissa).
- Limingan, Kempeleen ja Haukiputaan seurakunnista on ollut työntekijöitä mukana prosessien mallinnuksessa ja piloteissa.
- Oulun seudun ammattikorkeakoulu, pilottien esittely ja opinnäytetyönä tehtävä pilottien arviointi.
- Kehittämishankkeet: Etsivän työn – hanke, Lapsen hyvä arki – hanke, Voimaperhe-hanke, Kohti kumppanuutta – hanke. Hanketoimijoiden välillä on verkostoiduttu ja suunniteltu yhteistyötä mm. hankkeiden järjestämissä tilaisuuksissa (esim. Pohjoinen Varhaiskasvatuspäivä 2010 järjestetään Oulussa 6.5., jossa Limingan ja Oulunsalon pilotoijat ovat mukana alustamassa työpajatyöskentelyä).

Kainuu:

- Tapaamisia ja työkokouksia eri hankkeiden (Tervein mielin Pohjois-Suomessa, Kylä auttaa kriisissä, Kavake, Liikkuminen kansalaistaidoksi) ja kolmannen sektorin toimijoiden (MLL) kanssa. Sovittu yhdessä järjestettävistä tapahtumista, ja toiminnoista ja karsittu päällekkäisyyksiä, saatu asiantuntijakommentteja hoitopolkuihin ja hankkeen kehittämisaihioihin
- Tapaamisia Oys:n lastenpsykiatrisen klinikan kanssa mm. vavukouluttaja -koulutuksen ja vauvaperhetyön konsultoinnin tiimoilta. Verkostoiduttu Oys:n vauvaperhetyöntekijöiden kanssa
- Yhteistyö ISO:n (Itä-Suomen osaamiskeskus) kanssa.
- Yhteistyö Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa koulutusten järjestämisen ja opiskelijoiden harjoittelujen merkeissä. Osahankkeessa on ollut neljä amk:n opiskelijaa harjoittelujaksolla.

Oulunkaari:

- Oulunkaari on verkostoitunut hankkeen kautta Oulun seudun ja Kainuun hankehenkilöstöön ja muihin toimijoihin. Tärkeä tunnistettava yhteistyötaho ovat alueen kuntien omat kehittämishankkeet, jotka vahvistavat kunta-laisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja tulevat siten lähelle Tukeva-hankkeen tavoitteita.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

3.6. Raportointi

TUKEVA-hankkeen ensimmäinen maksatushakemus vuoden 2008 sekä vuoden 2009 kustannuksista ajalta 1.1.-20.10.2009 lähetettiin rahoittajalle lokakuussa 2009. Tässä samassa yhteydessä raportoitiin hankkeen etenemisestä suhteessa hankesuunnitelmaan. Kyseisessä maksatushakemuksessa olivat mukana TUKEVA-hankkeen toteutuneet kustannukset syyskuun lopun tilanteesta Oulunkaaren sekä Kainuun osahankkeiden osalta sekä lokakuun 20. päivään saakka Oulunseudun sekä koordinaatiohankkeen osalta.

Tässä väliraportissa on kuvattu hankkeen toteutus 1.10.2009-28.2.2010 välisenä aikana ja kustannukset Oulun seudun osahankkeessa sekä yhteisen koordinaation osalta ajalta 21.10.2009-31.3.2010 ja Kainuun sekä Oulunkaaren osahankkeissa ajalta 1.10.2009-28.2.2010.

Johtoryhmän kokoukset

- sähköpostikokous 21-27.10.2009 (edellisen väliraportin ja maksatushakemuksen hyväksyminen)
- 11.2.2010 Oulussa (TUKEVA-seminaarin yhteydessä)

Kehittämisryhmän kokoukset

- 29.10.2009 (videoneuvottelu)
- 4.12.2009 (videoneuvottelu)
- 13.1.2010 li (+ puhelinneuvottelu Kainuuseen)

Osahankkeiden ohjausryhmien kokoukset

- 9.10.2009 (Oulunkaari)
- 22.10.2009 (Oulun seutu)
- 26.10.2009 (Kainuu)
- 23.11.2009 (Oulun seutu)
- 3.12.2009 (Oulunkaari)
- 26.1.2010 (Kainuu)

Yllämainittujen kokousten lisäksi Oulun seudun projektihenkilöstö kävi kuntakierroksella kaikissa Oulun seudun kunnissa marras-joulukuun aikana. Tapaamisten yhteydessä käytiin kuntakohtaisesti lävitse hankkeen toteutusta, ohjeistusta ja ajankohtaisia asioita. Kuntakierroskäyntien jälkeen tilaisuuteen osallistujille sekä muille hankkeen suunnitteluun tai toteutukseen kunnissa osallistuneille lähetettiin TUKEVA-hankkeen väliarviointikysely. Yhteenveto väliarviointikyselystä liitteenä 8. Hankkeen kokousmuistiot löytyvät TUKEVA:n OTTila sivustolta, osoitteesta: <https://ottila2g.ouka.fi/Tukeva>.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

4. Kustannusten seuranta

Ensimmäisen maksatuksen jälkeen hankkeen kokonaisbudjetti pieneni vuoden 2007 käyttämättä jääneen määrärahan verran. Koko hankkeessa vaikutus budjettiin oli - 446 685 eur. Tällä raportointijaksolla (Oulun seutu ja yhteinen koordinaatio 21.10.2009-31.3.2010, Kainuu ja Oulunkaari 1.10.2009-28.2.2010) kustannuksia on kertynyt yhteensä **502 618,73 eur**. Loppuhankeajalle (1.3.-31.10.2010) on käytettävissä yhteensä 1 082 713,78 eur. Kustannukset on eritelty kululajeittain seuraavassa taulukossa.

Tukeva 2008-2010

Kaikki yhteensä (Oulun seutu, Oulunkaari, Kainuu + yhteiset)

1.11.2008-31.10.2010

	Alkuperäinen budjetti yhteensä	Toteuma 1.11.-31.12.2008	Toteuma 1.1.-20.10.2009	Toteuma I maksatukseen koko hankeajalta	Käytettävissä oleva budjetti loppuhankeelle	Toteuma 21.10.09-31.3.10	Toteuma koko hankeajalta II maksatukseen	Jäljellä
Henkilöstömenot, joista	384 794	0,00	130 726,14	130 726,14	178 000	68 333,22	199 059,36	109 666,78
Projektiin palkattava henkilöstö (Oulun seutu+koordin.)	358 704		125 335,51	125 335,51	162 000	68 333,22	193 668,73	93 666,78
Talous ja muut tukipalv.	26 090		5 390,63	5 390,63	16 000		5 390,63	16 000,00
Palvelujen ostot yht, josta	1 908 592	15357,66	282 480,56	297 838,22	1 290 953	411 228,72	709 066,94	879 723,94
Kainuu ja Oulunkaaren hlöstö	484 000		140 370,93	140 370,93	267 373	93 683,69	234 054,62	173 689,31
Asiantuntijapalvelujen osto kunnilta	746 361		51 716,98	51 716,98	600 000	178 702,63	230 419,61	421 297,37
Toimisto-, pankki- ja asiantunt.palv	358 096	11462,71	29 040,06	40 502,77	241 854	68 710,82	109 213,59	173 142,84
Painatukset ja ilmoitukset	28 000	3573,91	1 653,90	5 227,81	18 970	5 143,56	10 371,37	13 826,23
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	35 700		7 402,75	7 402,75	19 329	6 566,18	13 968,93	12 762,62
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	116 520	321,04	32 732,65	33 053,69	69 427	28 156,70	61 210,39	41 270,71
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	118 115		15 571,71	15 571,71	62 000	29 257,07	44 828,78	32 742,93
Muut palvelujen ostot	21 800		3 991,58	3 991,58	12 000	1 008,07	4 999,65	10 991,93
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	21 000	0,00	4 697,11	4 697,11	12 713	3 389,69	8 086,80	9 323,08
Vuokrat	86 480		19 373,37	19 373,37	56 662	13 974,45	33 347,82	42 687,58
Investointimenot yht, josta	19 600	0,00	6 248,24	6 248,24	11 505	90,55	6 338,79	11 414,50
Aineettomat hyödykkeet								
Koneet ja kalusto	19 600		6 248,24	6 248,24	11 505	90,55	6 338,79	11 414,50
Muut investointimenot								
Muut menot	72 867	63,60	2 368,58	2 432,18	35 500	5 602,10	8 034,28	29 897,90
Menot yhteensä	2 493 333	15421,26	445 894,00	461 315,26	1 585 333	502 618,73	963 933,99	1 082 713,78

Rahoitusjakauma väestöpohjan mukaan

	Yhteensä	31.12.2008	20.10.2009	Yhteensä	Yhteensä	31.3.2010	Yhteensä	Yhteensä
STM 75%	1 869 999,78	11 565,95	334 420,50	345 986,45	1 188 999,38	376 964,05	722 950,49	812 035,34
Kuntaosuudet yht 25 %, josta	623 333,26	3 855,32	111 473,50	115 328,82	396 333,13	125 654,68	240 983,50	270 678,45
Kainuu	221 005,94	969,89	48 365,02	49 334,91	140 521,85	47 253,31	96 588,23	93 268,54
Oulunkaari	34 176,83	2,22	6 469,55	6 471,77	21 730,62	7 178,80	13 650,57	14 551,81
Oulun seutu	368 150,48	2 883,21	56 638,92	59 522,13	234 080,66	71 222,57	130 744,69	162 858,09
Yhteensä	2 493 333,03	15 421,26	445 894,00	461 315,26	1 585 332,51	502 618,73	963 933,99	1 082 713,78

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

4.1. Yhteinen koordinaatio

Yhteinen koordinaatiobudjetti pieneä vuoden 2007 määrärahan poistumisen yhteydessä 48 930 eur.

Tukeva 2008-2010

Yhteinen koordinaatiobudjetti Oulun seutu, Kainuu, Oulunkaari

1.11.2008-31.10.2010

	Alkup. budjetti yhteensä	Toteuma 1.11.-31.12.2008	Toteuma 1.1.-20.10.2009	Toteuma koko hankeajalta I maksatukseen	Käytettävissä oleva budjetti loppuhankkeelle	Toteuma 21.10.09-31.3.10	Toteuma koko hankeajalta II maksatukseen	Jäljellä
Henkilöstömenot, joista	85 768	0,00	19 298,75	19 298,75	48 000	12 567,02	31 865,77	35 432,98
Projektin johtaja	59 678		13 908,12	13 908,12	32 000	12 567,02	26 475,14	19 432,98
Talous- ja muut tukipalvelut	26 090		5 390,63	5 390,63	16 000		5 390,63	16 000,00
Palvelujen ostot yht, josta	92 315	41,61	12 356,33	12 397,94	62 161	17 208,41	29 606,35	44 953,05
Toimisto-, pankki- ja asiantunt.palv	30 000		6 350,73	6 350,73	23 649	9 919,37	16 270,10	13 729,90
Painatukset ja ilmoitukset	16 000	41,61		41,61	12 512	3 427,53	3 469,14	9 084,66
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	7 200		137,46	137,46	4 000	137,46	274,92	3 862,54
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	20 000		5 868,14	5 868,14	15 000	3 724,05	9 592,19	11 275,95
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	17 115				5 000			5 000,00
Muut palvelujen ostot	2 000				2 000			2 000,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 000	0,00	0,00	0,00	4 000	1 279,31	1 279,31	2 720,69
Vuokrat	12 480		1 638,83	1 638,83	8 000	3 199,77	4 838,60	4 800,23
Investointimenot yht, josta	2 300	0,00		0,00	2 000	0,00		2 000,00
Aineettomat hyödykkeet								
Koneet ja kalusto	2 300				2 000			2 000,00
Muut investointimenot								
Muut menot	29 867	63,60	239,30	302,90	20 000	1 882,13	2 185,03	18 117,87
Menot yhteensä	226 730	105,21	33 533,21	33 638,42	144 161	36 136,64	69 775,06	108 024,82
	Yhteensä	31.12.2008	20.10.2009	Yhteensä	Yhteensä	31.3.2010	Yhteensä	Yhteensä
STM 75%	170 047,45	78,91	25 149,91	25 228,82	108 121,10	27 102,48	52 331,30	81 018,62
Kuntaosuudet 25%, josta	56 682,48	26,30	8 383,30	8 409,61	36 040,37	9 034,16	17 443,77	27 006,21
Oulun seutu	37 773,21	17,53	5 586,63	5 604,16	24 017,30	6 020,36	11 624,52	17 996,94
Kainuu	14 130,94	6,56	2 089,96	2 096,51	8 984,86	2 252,22	4 348,73	6 732,65
Oulunkaari	4 778,33	2,22	706,71	708,93	3 038,20	761,58	1 470,51	2 276,62
Yhteensä	226 729,93	105,21	33 533,21	33 638,42	144 161,46	36 136,64	69 775,06	108 024,82

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

4.2. Oulun seudun osahanke

Oulun seudun osahankkeen kokonaisbudjetti pieneni vuoden 2007 määrärahan poistumisen yhteydessä 265 584 eur.

Tukeva 2008-2010

Oulun seutu

1.11.2008-31.10.2010

	Alkup. budjetti yhteensä	Toteuma 1.11.-31.12.2008	Toteuma 1.1.-20.10.2009	Toteuma koko hankeajalta I maksatukseen	Budjetti loppuajalle (2007 määrärahan poistuttua)	Toteuma 21.10.09-31.3.10	Toteuma koko hankeajalta II maksatukseen	Jaljellä
Henkilöstömenot, joista	299 026		111 427,39	111 427,39	130 000	55 766,20	167 193,59	74 233,80
proj joht 0,5 ja 2projpaäll	299 026		111 427,39	111 427,39	130 000	55 766,20	167 193,59	74 233,80
Palvelujen ostot yht, josta	935 883	11 462,71	79 310,38	90 773,09	673 700	195 923,53	286 696,62	477 776,47
Asiantuntijapalvelun osto kunnilta	746 361		51 716,98	51 716,98	600 000	178 702,63	230 419,61	421 297,37
Toimisto-, pankki- ja asiantunt.palv	75 002	11 462,71	13 246,40	24 709,11	35 000	6 916,68	31 625,79	28 083,32
Painatukset ja ilmoitukset	4 000		1 243,80	1 243,80	2 700	1 708,03	2 951,83	991,97
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	6 000				3 000	-28,51	-28,51	3 028,51
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	36 520		11 864,84	11 864,84	18 000	7 127,24	18 992,08	10 872,76
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	64 000		1 238,36	1 238,36	15 000	1 497,46	2 735,82	13 502,54
Muut palvelujen ostot	4 000							
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 500		356,44	356,44	4 553	717,91	1 074,35	3 835,53
Vuokrat	33 300		10 421,83	10 421,83	15 000	4 847,17	15 269,00	10 152,83
Investointimenot yht, josta	4 800		645,98	645,98	2 000		645,98	2 000,00
Aineettomat hyödykkeet								
Koneet ja kalusto	4 800		645,98	645,98	2 000		645,98	2 000,00
Muut investointimenot								
Muut menot	40 000		2 047,14	2 047,14	15 000	3 554,00	5 601,14	11 446,00
Menot yhteensä	1 321 509	11 462,71	204 209,16	215 671,87	840 253	260 808,81	476 480,68	579 444,63
	Yhteensä	31.12.2008	20.10.2009	Yhteensä	Yhteensä	31.3.2010	Yhteensä	Yhteensä
STM 75%	991 131,83	8 597,03	153 156,87	161 753,90	630 190,08	195 606,61	357 360,51	434 583,47
Kuntaosuus Oulun seutu 25%	330 377,28	2 865,68	51 052,29	53 917,97	210 063,36	65 202,20	119 120,17	144 861,16
Yhteensä	1 321 509,10	11 462,71	204 209,16	215 671,87	840 253,44	260 808,81	476 480,68	579 444,63

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

4.3. Kainuun osahanke

Kainuun osahankkeen kokonaisbudjetti pieneni vuoden 2007 määrärahan poistumisen yhteydessä 112 398 eur.

Tukeva 2008 - 2010

Kainuu

1.11.2008-31.10.2010

	Alkup. budjetti yhteensä	Toteuma 1.11.-31.12.2008	Toteuma 1.1.-30.09.2009	Toteuma koko hankeajalta I maksatukseen	Käytettävissä oleva budjetti loppuhankkeelle	Toteuma 1.10.09-28.2.10	Toteuma koko hankeajalta II maksatukseen	Jäljellä
(Palvelujen ostot) Proj. henkilöstömenot,	434 000		126 544,02	126 544,02	222 000	79 465,27	206 009,29	142 534,73
Projektiin palkattava henkilöstö	434 000		126 544,02	126 544,02	222 000	79 465,27	206 009,29	142 534,73
Muut palvelujen ostot yhteensä, josta	338 600	3 853,34	42 429,24	46 282,58	265 375	93 195,43	139 478,01	172 179,53
Toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalvelut	219 800		7 393,27	7 393,27	174 543	46 736,77	54 130,04	127 806,23
Painatukset ja ilmoitukset	7 000	3 532,30	410,10	3 942,40	3 058	8,00	3 950,40	3 049,60
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	21 000		4 396,34	4 396,34	10 000	5 327,28	9 723,62	4 672,72
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	40 000	321,04	11 904,60	12 225,64	27 774	12 355,70	24 581,34	15 418,66
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	35 000		14 333,35	14 333,35	40 000	27 759,61	42 092,96	12 240,39
Muut palvelujen ostot	15 800		3 991,58	3 991,58	10 000	1 008,07	4 999,65	8 991,93
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 500		4 340,67	4 340,67	4 159	1 392,47	5 733,14	2 766,86
Vuokrat	39 900		7 127,73	7 127,73	32 772	5 837,75	12 965,48	26 934,52
Investointimenot yhteensä, josta	6 500		4 658,60	4 658,60	1 841	26,90	4 685,50	1 814,50
Aineettomat hyödykkeet								
Koneet ja kalusto	6 500		4 658,60	4 658,60	1 841	26,90	4 685,50	1 814,50
Muut investointimenot								
Muut menot				0,00	0	86,57	86,57	-86,57
Menot yhteensä = Kokonaiskustannukset	827 500	3 853,34	185 100,26	188 953,60	526 148	180 004,39	368 957,99	346 143,57

	Yhteensä	toteuma 2008	30.9.2009	Yhteensä	Yhteensä	28.2.2010	Yhteensä	Yhteensä
STM 75%	620 625,00	2 890,01	138 825,20	141 715,20	394 610,97	135 003,29	276 718,49	259 607,68
Kuntaosuus Kainuu 25%	206 875,00	963,34	46 275,07	47 238,40	131 536,99	45 001,10	92 239,50	86 535,89
Yhteensä	827 500,00	3 853,34	185 100,26	188 953,60	526 147,96	180 004,39	368 957,99	346 143,57

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

4.4. Oulunkaaren osahanke

Oulunkaaren budjettiin on tehty kululajien välisiä muutoksia alkuperäiseen budjettiin verrattuna hankkeen kuluessa. Mm. investointeihin ja henkilöstökuluihin on siirretty panosta asiantuntijapalveluista ja matkakuluista. Oulunkaaren kokonaisbudjetti pieneni vuoden 2007 määrärahan poistumisen yhteydessä 19 773 eur

Tukeva 2008-2010

Oulunkaari

1.11.2008-31.10.2010

	Alkup. budjetti yhteensä	Toteuma 1.11. 31.12.2008	Toteuma 30.09.2009	Toteuma koko hankeajalta I maksatukseen	Käytettävissä oleva budjetti loppuhankeelle	Toteuma 1.10.09-28.2.10	Toteuma koko hankeajalta II maksatukseen	Jäjellä
(Palvelujen ostot) Proj. henkilöstömenot, joista	50 000	0	13 826,91	13 826,91	45 373	14 218,42	28 045,33	31 154,58
Projektityöntekijä 0,5	50 000		13 826,91	13 826,91	45 373	14 218,42	28 045,33	31 154,58
Muut palvelujen ostot yht, josta	57 794	0	8 013,68	8 013,68	22 343	11 217,66	19 231,34	11 125,58
Toimisto- pankki- ja asiantunt.palv	33 294		2 049,66	2 049,66	8 661	5 138,00	7 187,66	3 523,39
Painatukset ja ilmoitukset	1 000				700			700,00
Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	2 000		2 868,95	2 868,95	2 329	1 129,95	3 998,90	1 198,85
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	20 000		3 095,07	3 095,07	8 653	4 949,71	8 044,78	3 703,34
Koulutus- ja kulttuuripalvelut	2 000				2 000			2 000,00
Muut palvelujen ostot								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0			0,00	0			
Vuokrat	800	0	184,98	184,98	890	89,76	274,74	800,00
Investointimenot yht, josta	6 000	0	943,66	943,66	5 664	63,65	1 007,31	5 600,00
Aineettomat hyödykkeet								
Koneet ja kalusto	6 000		943,66	943,66	5 664	63,65	1 007,31	5 600,00
Muut investointimenot								
Muut menot	3 000	0	82,14	82,14	500	79,40	161,54	420,60
Menot yhteensä	117 594	0	23 051,37	23 051,37	74 770	25 668,89	48 720,26	49 100,76
	Yhteensä		30.9.2009	Yhteensä	Yhteensä	28.2.2010	Yhteensä	Yhteensä
STM 75%	88 195,50		17 288,53	17 288,53	56 077,24	19 251,67	36 540,20	36 825,57
Kuntaosuus Oulunkaari 25%	29 398,50		5 762,84	5 762,84	18 692,41	6 417,22	12 180,07	12 275,19
Yhteensä	117 594,00		23 051,37	23 051,37	74 769,65	25 668,89	48 720,26	49 100,76

5. Hankkeen toteutuminen suhteessa hankesuunnitelmaan – toiminta ja alustavia tuloksia tähän mennessä

5.1. Uusien toimintatapojen mallintamisprosessi lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämisessä Oulun seudulla

Pilotoitavista prosesseista (14 kpl) mallinnettiin raportoitavana ajanjaksona 12 kpl. Mallintamisessa käytettiin Process Guide –mallinnusohjelmaa. Mallintajina toimivat Oulun kaupungin opetustoimesta Minna Hellsten (1 pilotti) ja hankkeen projektipäällikkö Leena Hassi (11 pilottia). Lisäksi opetustoimen Soile Jurvelin kirjoitti mallinnusten toiminnot taulukkomuotoon. Oulun kaupungin suunnittelija Kirsti Mattila toimi kunkin pilotin ensimmäisessä mallinnuspalaverissa tukena ja ohjaajana. Projektipäällikkö Irja Lampinen osallistui pienten osion mallinnuspalavereihin.

Jokainen pilotointiin osallistuva kunta nimesi moniammatillisen työryhmän. Ryhmien koot vaihtelivat välillä 8-12, keskimäärin 9 työntekijää/ ryhmä. Mallintamiseen osallistui yhteensä 100 työntekijää, jotka edustivat 50 eri ammattinimikettä (liite 1). Mallintajat edustivat monipuolisesti kunnan eri toimialoja: terveydenhuolto, sosiaalityö, mielenterveys- ja päihdetyö, päivähoito, opetustoimi, nuoriso- ja kulttuurityö. Lisäksi mallintamistyöhön osallistui työntekijöitä muista organisaatioista: seurakunta, työpajatoiminta, yrittäjyähdistys sekä yksi entinen JOPO-nuori.

Mallintaminen ajoittui kesäkuun 2009 ja tammikuun 2010 välille. Jokaiselle pilotille oli varattu viisi mallintamispalaveriaikaa á 3h, useimmissa piloteissa tarvittiin kuitenkin lisäaikoja. Yhteensä mallintamiseen käytettiin 1 100 tuntia, eli työpäiviksi muutettuna vajaa 7 kk (lukuun ei sisälly mallintajien työpanos).

Mallinnukseen oli varattu pilottikohtaisesti 1 680 €. Kunta laskutti hankkeelta mallintamiseen osallistuneiden työntekijöiden osalta 21 €/tunti. Kempeleen molempien pilottien ja Oulun kahden pilotin kohdalla summa ylittyi, jolloin erotuksen kustansi kunta tai erotus kustannettiin pilotointiin varatusta määrärahasta.

Palautetta mallinnusprosessista:

- positiivinen kokemus yhdessä moniammatillisesta tekemisestä
- alku kankeaa, käyntiin lähtö hidasta
- ei oltu totuttu yhdessä pohtimaan asioita
- kaikki pilotit saatiin kuvattua
- ei oikein ymmärretty mallintamisen merkitystä, vei 1-2 mallinnusaikaa päästä asian ytimeen
- vei aikaa pilotoinnilta
- Oulun kaupungilta ei ollut riittävästi ostettavissa resurssia Process Guide –mallinnusohjelman käyttöön, minkä vuoksi mallintamisprosessi ajoittui kuuden kuukauden ajalle. Tämä siirsi pilotoitien aloittamisajankohtaa.
- osa mallintamisista olisi ollut parempi saada aikaisemmin valmiiksi, jotta pilotointiaika olisi ajoittunut toiminnan kanssa paremmin (esim. opetustoimen pilotin käynnistyminen yhtä aikaa syyslukukauden käynnistyessä).

5.2. Pilottien käynnistyminen Oulun seudulla

Kaikista piloteista tehtiin kuntien kanssa pilotointisopimukset (liite 2), joissa on määritelty pilotoinnin kohde ja tavoite, kuvattu pilotoinnin toimenpiteet, aikataulu, resurssit, arviointi ja asiakaspalautteen kerääminen (liite 3), raportointi sekä laskutus. Henkilöstöä on koulutettu ja perehdytetty uuteen toimintatapaan ennen pilotointien alkamista. Esimerkiksi Raskausajan tuen polku – pilotissa järjestettiin molemmilla pilotointialueilla tiedotustilaisuus yhteistyökumppaneille ja pilotoiville työntekijöille. Limingassa järjestettiin hankkeen toimesta toiminnallisten ryhmänohjausmenetelmien koulutus pilottiin osallistuville ryhmiä ohjaaville työntekijöille. Pilotointisopimukset sekä pilottien esittelymateriaalit ja prosessikuvaukset löytyvät TUKEVA:n OTTila sivustolta, osoitteesta: <https://ottila2g.ouka.fi/Tukeva>.

Pilotoitavat prosessit Oulun seudulla

1.-2. RASKAUSAJAN TUEN POLKU, hyvinvointiarvio- ja suunnitelma sekä kotikäynti paritioskentelynä (Oulu, Tyrnävä, Muhos ja Haukipudas)

Oulu:

Taustaa:

Pilotin kesto 10/09 – 6/10. Pilotointibudjetti 117 552€.

Tavoitteena on arvioida voimavaramittarilomakkeen avulla perheen tuen tarvetta ja hyvinvointisuunnitelman pohjalta antaa moniammatillista ja kokonaisvaltaista tukea perheelle. Toimintamallissa korostuu ennalta ehkäisevä työote ja monitoimijaisten palveluverkostojen kehittäminen. Mukana on 12 terveydenhoitajaa, 2 perhetyöntekijää, psykiatrinen sairaanhoitaja, sosiaalityöntekijä, päihdetyöntekijä ja 2 perheterapeuttia.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Toteutus:

Voimavaramittarilomake (liite 4) on otettu käyttöön ja parityöskentelynä on tehty ras-kaudenaikaisia kotikäyntejä, n. 170 kpl. Voimavaramittarin kysymykset on pisteytetty ja ohjelmoitu sähköiseen ZEF-järjestelmään, joka mahdollistaa tietojen tilastollisen analyysin. Ensisijaisena työparina terveydenhoitajalla on ollut kotikäynnillä perhe-työntekijä, toiseksi eniten on tehty kotikäyntejä psykiatrisen sairaanhoitajan ja sosiaa-lityöntekijän kanssa.

Oulun ammattikorkeakoulusta kaksi ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskeli-jaa tekee arviointitutkimuksen neuvolapilotista kaikissa pilottikunnissa. Tiedonkeruu henkilöstöltä ja asiakkailta on aloitettu, tutkimustuloksia ei ole vielä käytössä.

Palaute:

Pilotoivat työntekijät ovat kokeneet voimavaramittarin hyväksi keskustelun avaajaksi perheen kanssa ja parityöskentelynä tehtävät kotikäynnit on koettu antoisiksi niin työntekijöiden kuin perheidenkin näkökulmasta. Kotikäynnit ovat tukeneet moniam-matillista työskentelyä ja perheiden tuen tarpeisiin on voitu vastata mahdollisimman varhain. Perheet ovat suhtautuneet kotikäynteihin positiivisesti, koska asioista (=voimavaramittarilomakkeen sisältö) on voitu keskustella kotona rauhassa ilman kiirettä. Isät ovat kokeneet miespuolisen perhetyöntekijän hyväksi asiaksi. Vain muu-tama perhe on kieltäytynyt kotikäyneistä. Oulun neuvolapilotin väliraportti liite 4.

Muhos, Tyrnävä ja Haukipudas:

Taustaa:

Muhoksen pilottiaika 1/10-6/10. Pilotointibudjetti 6 928€.

Tyrnävän pilottiaika 3/10-5/10. Pilotointibudjetti 6 928€.

Haukiputaan pilottiaika 2/10-6/10. Pilotointibudjetti 6 928€.

Tavoitteena on arvioida voimavaramittarilomakkeen avulla perheen tuen tarvetta ja hyvinvointisuunnitelman pohjalta antaa moniammatillista ja kokonaisvaltaista tukea perheelle. Toimintamallissa korostuu ennalta ehkäisevä työote ja monitoimijaisten palveluverkostojen kehittäminen.

Toteutus:

Muhoksella on tehty kuusi kotikäyntiä yhteistyössä perhetyöntekijän tai mielenterve-ystyöntekijän kanssa. Muhoksella tavoitteena on tehdä kymmenen kotikäyntiä. Asiakkaat ovat täyttäneet voimavaramittarilomakkeet osana luonnollista äitiysneuvola toi-mintaa. Haukiputaalla voimavaramittarilomake on otettu käyttöön ja kotikäynnit aloi-tettu.

Palaute (Muhos):

Asiakas palaute on ollut myönteistä, kukaan ei ole kieltäytynyt kotikäynnistä tai lo-makkeeseen vastaamista. Varhainen vuorovaikutus (Vavu) -koulutuksessa oleva työntekijä on kokenut koulutuksen tukevan pilotointia.

3. VANHEMMUUDEN ANTOISA JA HAASTAVA PESTI, laajennettu perhevalmen-nus moniammatillisesti toteutettuna (Liminka)

Tausta:

Pilottiaika 1/10-5/10. Pilotointibudjetti 13 217€.

Tavoitteena on että vanhemmat saavat tietoa synnytyksestä ja vastasyntyneen hoi-dosta sekä tietoa lapsiperheille kohdistetuista palveluista. Vanhemmat saavat mo-

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

niammatillista tukea ja vahvistusta vanhemmuuteen ja parisuhteeseen. Vanhemmat saavat mahdollisuuden vertaistukeen ja verkostoitumiseen. Pilotoinnin kohteena ovat erilaiset ryhmätoiminnot, joissa toimintamalleina ovat vertaisryhmätoiminnan periaatteet.

Toteutus:

Uudistettu **Synnytysvalmennus** on järjestetty kertaalleen ja siihen osallistui 12 perhettä. Uutena osiona valmennuksessa oli mukana isyysosio ja fysioterapiaosio. Ensisyntyneiden vertaisryhmä ”**Esikko**” toteutettiin kuuden kerran tapaamisina kirkonkylällä. Ryhmän vetäjinä toimivat neuvolan perhetyöntekijä ja seurakunnan diakonissa. Ryhmässä oli mukana seitsemän vanhempaa ja kuusi vauvaa. Uudelleen synnyttäjien **ryhmäneuvolatoiminta** 2 kk:n ikäisille vauvoille vanhempien järjestettiin Tupoksella. Neuvolakäynnille osallistui neljä perhettä ja vetäjinä toimivat kaksi terveydenhoitajaa ja kunnan psykologi. Samat vauvat perheineen tulevat toukokuussa 6 kk:n ryhmäneuvolaan. Parhaillaan on menossa vanhempien **voimavararyhmä** moniammatillisesti toteutettuna, jonka vetäjinä toimivat psykologi ja musiikkiterapeutti. Ryhmässä on mukana kuusi perhettä.

Pilotissa on aloitettu myös **perhepalveluoppaan** työstäminen nettisivuille ja kunnan intranettiin. Oppaaseen kootaan erilaiset lapsille, nuorille ja vanhemmille tarjottavat palvelut Limingassa. Pilotista on tehty esite.

Palaute:

Asiakaspalautetta on saatu tähän mennessä synnytysvalmennuksesta, esikkoryhmästä ja ryhmäneuvolan ensimmäisestä tapaamisesta. Palautetta on kerätty ryhmän jälkeen asiakaspalautelomakkeilla. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä toimintatapaan, joka mahdollisti tutustumisen toisiin samassa elämäntilanteessa oleviin vanhempiin ja ajatusten ja kokemusten vaihdon heidän kanssaan. Limingan pilottien väliraportti liite 5.

4. KOTONA HOIDETTAVAN LAPSEN JA HÄNEN PERHEENSÄ RYHMÄMUOTOISEN TUEN POLKU (Kempele)

Tausta:

Pilottiaika 1/10- 5/10. Pilotointibudjetti 16 715€

Tavoitteena on rakentaa ja kehittää ryhmämuotoista tuen polkua kotona hoidettaville lapsille ja perheille. Tavoitteena on saada palvelut vastaamaan perheiden tarpeita. ”TUKEVA”-ryhmätoiminta on tarkoitettu tukea tarvitseville kotona hoidettaville lapsille ja heidän vanhemmilleen. Perheet on ohjattu ryhmään asiantuntijalausunnon perusteella (lastensuojelu, avoin päiväkotitoiminta ja diakoniatyö). Tavoitteena oli kahdeksan perheen ryhmä, jota ei saatu kokoon koska, esim. diakoniatyön suunnittelemista perheistä kaikki eivät halunneet lähteä mukaan toimintaan. Ryhmätoiminta käynnistyi nopeasti heti mallinnuksen loputtua, jolloin perheitä informointiin toiminnasta puhelimitse, mikä ei osoittautunut oikeaksi tavaksi lähestyä perheitä.

Toteutus:

Ryhmässä on viisi äitiä lapsineen. Ryhmän vastuuvetäjänä toimii sosiaaliohjaaja ja hänellä on vuorotellen työpari varhaiskasvatuksesta (lastentarhanopettaja ja lastenhoitaja) tai seurakunnasta (lastenohjaaja). Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa viikossa 2½ tuntia kerrallaan. Ryhmätoiminnassa korostuu voimavarakeskeinen työskentelyote, joka on auttanut äitejä arjen jaksamisessa. Asiakkaiden tarpeita on pystytty tunnistamaan ja kohdentamaan toimintaa siten, että perheet ovat saaneet tukea.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Palaute:

Perheet ovat saaneet vertaistukea ja vertaisoppiminen on koettu tärkeäksi. Seurakunta on kokenut toiminnan haasteelliseksi, koska ryhmätoiminnassa on paneuduttu perheiden tilanteisiin paljon syvemmälle kuin seurakunnan perhekerhoissa on perinteisesti ollut tapana.

Kempeleessä TUKEVA-ryhmän toimintaa arvioi ja ohjaa yhteistyöryhmä, jossa ovat edustettuna lastensuojelun sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja, terveydenhoitaja, lastentarhanopettaja, seurakunnan lapsityönohjaaja ja varhaiskasvatuksen johtaja. Kahden kuukauden kokemuksen pohjalta tiedonsiirto eri toimijoiden välillä on parantunut, kun toimijat tuntevat nyt toisensa. Moniammatillinen työote on saatu hyvälle alulle ryhmätoiminnan myötä.

5. LAPSEN JA PERHEEN TUEN POLKU PÄIVÄHOIDON ALOITUSVAIHEESSA (Oulunsalo, Kiiminki)

Oulunsalo:

Tausta:

Pilottiaika 1/10-5/10. Yhteinen pilotointibudjetti pilotin no: 6 kanssa 9 330€.

Tavoitteena on tukea lasta ja perhettä lapsen siirtyessä päivähoitoon. Perhe saa yhdys henkilön, jonka kautta asioita voi hoitaa. Perhepalveluohjaaja tekee kotikäynnin perheisiin, jotka hakevat päivähoitopaikkaa. Pilotissa ovat mukana ne päivähoitoa hakevat perheet, jotka ovat uusia hakijoita tai hakevat päivähoitopaikan vaihtoa sekä vanhat hakijat, jotka tulevat tauon jälkeen päivähoitoon sekä muuttajat. Niitä hakeumuksia, joissa jo päivähoidossa oleva lapsi hakee siirtoa toiseen päivähoitomuotoon, ei ole otettu mukaan.

Toteutus:

Päivähoitohakemuksen saavuttua kuntaan perhepalveluohjaaja lähettää esitteen uudesta toimintamallista perheelle ja ottaa 2-5 päivän kuluessa puhelimitse yhteyttä perheeseen ja kertoo toiminnasta. Perhepalveluohjaajalla on mukana kotikäynnillä päivähoitohakemus ja Tervetuloa päivähoitoon - lomake. Kotikäynnillä keskustellaan päivähoitotoiminnan aloittamiseen liittyvistä asioista ja tarkennetaan päivähoitohakemusta. Tapaamisessa arvioidaan perheen tilanne ja suunnitellaan tarvittava tuki kotiin jo ennen päivähoitotoiminnan aloittamista. Mikäli lapsi tarvitsee tukea ennen päivähoitotoiminnan aloittamista, voidaan järjestää perhetapaaminen, jossa ovat mukana perhe, kiertäväterveyslastentarhanopettaja (kelto), perhepalveluohjaaja, terveydenhoitaja sekä tarvittaessa sosiaalityöntekijä tai muu erityistyöntekijä. Seurantalaveri järjestetään kun päivähoito on kestänyt 3 kk (ei pilotoida). Kotikäynnillä tapaamiseen on varattu aikaa 2 tuntia. Kotikäyntejä on tehty 18 perheeseen, joista 3 perhettä koki, että kotikäynnille ei ollut tarvetta. Syynä oli se, että perheellä oli aikaisempaa kokemusta päivähoitotoiminnasta, äiti oli itse yksityisessä päiväkodissa töissä tai perheessä oli sijoitettu lapsi, jonka vuoksi oli jo muutenkin paljon palaverieita.

Palaute:

Pilotti on toiminut hyvin ja vastaanotto yhteistyökumppaneiden taholta on ollut positiivinen. Työ on osoittautunut tarpeelliseksi ja hyödylliseksi. Perheet ovat kokeneet kotikäynnit tarpeellisena ja hyvänä palveluna kunnan puolelta. Positiivista palautetta on tullut mm. siitä, että perhepalveluohjaajan käynti on selkeyttänyt perheen ajatuksia, antanut uutta tietoa, herättänyt ajatuksia, rauhoittanut mieltä ja antanut perheelle tunteen että lapset saavat hyvää hoitoa.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Kunnassa perhepalveluohjaaja on kertonut pilotista ja työstään seurakunnan perhekerhossa ja MLL:n perhekahvilassa. Pilotista on tehty esite. Jatkossa perhepalveluohjaajan työpanosta voitaisiin miettiä yhdistämällä työtehtävät johonkin jo olemassa olevaan työhön.

Kiiminki:

Tausta:

Pilottiaika 1/10-6/10. Pilotointibudjetti 6 928€. Tavoitteena on tehostaa sopivan päivähoitopaikan löytämistä ja kartoittaa perheen palvelutarpeita. Lisäksi tavoitteena on omahoitajakäytännön syventäminen ja moniammatillisen tuen järjestäminen lapselle ja perheelle. Pilotoitavana on Oulunsalon mallista ”kevyempi” versio, jolloin perhe sopii tapaamisen päivähoiton palveluesimiehen kanssa päivähoitotoimistoon.

Toteutus:

Hoitopaikkaa hakeneen perheen tapaamisessa (2 h) on täytetty / täydennetty päivähoitohakemusta ja tiedotettu perheelle päivähoiton aloituksen käytännöistä. Samalla on arvioitu onko tarvetta moniammatilliselle jatkopalaverille perheen kanssa. Kiimingissä pilotointiin on osallistunut n. 20 perhettä.

6. MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ LAPSEN JA PERHEEN TUKENA SIIRRYTÄESSÄ KOTIHOIDOSTA ESIOPETUKSEEN (Oulunsalo)

Tausta:

Pilottiaika 2/10-6/10. Yhteinen pilotointibudjetti pilotin no: 5 kanssa 9 330€. Tavoitteena on kehittää yhteistä arviointi- / havainnointimateriaalia neuvolan 5-vuotistarkastukseen ja päivähoiton tekemään havainnointikuvaukseen lapsesta. Lisäksi tavoitteena on kehittää moniammatillista tiedonsiirtoa lapsitiimi-palaverissa. Pilotissa toiminnot on ryhmitelty vuosikellon mukaan.

Toteutus:

Helmikuussa neuvola ja vanhemmat sekä päivähoito ja vanhemmat ovat keränneet tietoa tulevasta esikouluun menevistä lapsista tiedonsiirtolomakkeelle.

7. MONIAMMATILLISET TOIMINNALLISIN MENETELMIN OHJATUT VANHEMPAINILLAT (Liminka)

Tausta:

Pilottiaika 11/09-5/10. Pilotointibudjetti 28 217€.

SEVEN UP: Tavoitteena on kouluun lähtevien lasten vanhempien tukeminen lapsen elämän siirtymävaiheessa esikoululaisesta koululaiseksi.

VOLKKARI: Tavoitteena on valmentaa vanhempia nuoruusikäisten vanhempien vanhemmuuteen. Molempia vanhempainiltoja järjestetään kaksi kumpaakin maaliskuuhuhtikuussa 2010.

Toteutus:

Henkilöstölle on järjestetty koulutusta toiminnallisesta ryhmäohjauksesta 8 tuntia. Vanhempainiltojen suunnittelussa on ollut mukana n.10 toimijaa viideltä eri toimintasektorilta (sosiaali- ja terveydenhuolto, opetustoimi, nuoriso- ja kulttuuritoimi). Limingan pilottien väliraportti liite 5.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

8. JOPO-NUOREN (joustava perusopetus) OHJATTU POLKU TYÖSSÄOPPIMI- SEN JAKSOLLA (Oulunsalo)

Tausta:

Pilottiaika 1/10-6/10. Pilotointibudjetti 14 000€.

Tavoitteena on tehostaa ja helpottaa työssäoppimispaikkojen hankkimista sekä tehdä jaksosta suunnitelmallinen ja tavoitteellinen. Tarkoituksena on saada vanhemmat osallistumaan nuoren ammatinvalinnan ohjaukseen sekä tukea nuorta jatko-opiskelupaikan hankkimisessa ja ammatinvalinnassa.

Toteutus:

Käynnistämisvaiheessa tammi-helmikuun aikana on tehty kaikki pilottiin liittyvä kirjallinen materiaali (työsopimusohjat, arviointi- ja palautelomakkeet, esitteet ym.) Lisäksi on otettu käyttöön sähköinen pohja työpäiväkirjoille ja muille mahdollisille työssäoppimisjakson aikana tehtäville oppimistehtäville. Oppilaat ovat oppineet sähköisen alustan käytön suhteellisen hyvin ja päiväkirjan ja tehtävien teko sitä kautta on onnistunut. Vanhemmille tunnuksia ei ole vielä annettu, mutta ne on kuitenkin tehty. Työssäoppimisjaksolle osallistuneista yrityksistä vain pieni osa on käynyt lukemassa päiväkirjoja, mutta yksikään ei ole toistaiseksi kommentoinut mitään. Tällä hetkellä työn alla ovat myös JOPO-luokan kotisivut, johon tulee mm. kokemuksia työssäoppimisjaksoilta. Jokainen oppilas on haastateltu ennen työssäoppimisjaksoa ja vanhempainilta on pidetty. Lisäksi on pidetty tiedonsiirtopalavereja oppilaiden työssäoppimisjaksolle lähtemiseen ja heidän kuntoonsa liittyen. Vanhempien osallistuminen on jäänyt hyvin vähäiseksi. He ovat osallistuneet vanhempainiltaan, mutta yhteispalaverit heidän kanssaan on jouduttu jättämään väliin. Pilotissa mukana olevia perheitä on yhteensä kahdeksan.

Yhteistyö yritysten kanssa on käynnistynyt hitaasti. Yritysten saaminen mukaan pilottiin on ollut hankalaa, eikä kovin moni yritys ole osallistunut työssäoppimisjaksoihin. Yritykset perustelevat kieltäytymistään sillä, ettei heillä ole aikaa tai resursseja ohjata nuorta työssäoppimisjaksolla tai ettei nuorelle ole tarjolla mielekästä tekemistä. Jokaiselle oppilaalle on saatu ensimmäisen työssäoppimisjakson ajalle harjoittelupaikka. Koska yrityksiä ei saatu ainakaan ensimmäiselle työssäoppimisjaksolle mukaan kovin paljon, mukana ei välttämättä ole niitä toimialoja, jotka kiinnostaisivat oppilaita. Mukana olleet yritykset ovat sellaisia, jotka ovat aikaisemmilla jaksolla ottaneet työssäoppijoita, mikä rajoittaa oppilaan mahdollisuuksia päästä tutustumaan mahdollisimman moneen eri työpaikkaan.

Ensimmäinen työssäoppimisjakso on toteutunut. Joillekin oppilaille ei ole selvinnyt, minkälaisesta alasta he olisivat kiinnostuneita, jotta heitä olisi voitu ohjata erilaisiin työssäoppimispaikkoihin. Osalla nuorista myös heidän kuntosaa vaikutti siihen, pystyikö hän menemään työssäoppimisjaksolle. Haasteena on vanhempien motivoiminen, jotta he jaksaisivat tukea nuorta työssäoppimisjaksojen aikana. Sama haaste oli havaittavissa yhteishaussa ammatinvalinnassa. Osalle oppilaista työssäoppimisjakso oli hyvin onnistunut ja töissä oli mukava käydä, kun taas osan työpaikoilla oli ollut pettymyksiä työilmapiiriin suhteen. Yhden oppilaan kohdalla jakso jouduttiin keskeyttämään oppilaan kunnan vuoksi ja yhden oppilaan kohdalla työssäoppimisjakso toi kesätyöpaikan ja mahdollisesti myös oppisopimuspaikan, kunhan hän suorittaa työturvallisuuskortin.

Palaute:

Yritykset eivät välttämättä osaa vielä hyödyntää oman alansa markkinointia nuorille. Pilotti on jäməköittänyt työnantajien toimintaa ja nyt he oikeasti ohjaavat nuorta työs-

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

säöppimisjakson aikana. Yrityksillä on vielä jonkin verran ennakkoluuloja JOPO:sta ja ehkä ne pitävät sitä ”tarkkailuluokkana”. Työelämään on vaikea luoda yhteyksiä ja se vie paljon aikaa, mutta jo yksikin nuori, joka pääsee pilotin kautta eteenpäin, on arvokas saavutus.

Aikataulu on ollut tiivis ja joitakin mallinnuksessa suunniteltuja kohtia on jouduttu jättämään vähemmälle tai kokonaan pois. Aikataulullisesti pilotti olisi ollut hyvä aloittaa jo syksyllä.

9. JOUSTAVASTA JOUSTAVASTI TOISELLE ASTEELLE (Kempele)

Tausta:

Pilottiaika 1/10-6/10- Pilotointibudjetti 18 000€.

Tavoitteena on motivoida oppilaat omaehtoiseen ja tavoitteelliseen työskentelyyn käytännön läheisellä työelämäsuuntautuneella toiminnalla yhteistyössä ammatillisen toisen asteen ja yritysten kanssa. Näin toivotaan oppilaan pääsevän haluamaansa jatko-opiskelupaikkaan, aloittavan opiskelun siellä ja jatkavan sitä ensimmäisen luku-kauden jälkeenkin. Pilotin kautta on palkattu yksilöohjaaja JOPO-opettajan työpariksi. (JOPO = joustava perusopetus).

Toteutus:

Yksilöohjaaja on vastannut yhdestä työssäoppimisjaksosta ja seuraavan suunnittelu on meneillään. Ohjaaja on toiminut lisäksi opettajan työparina luokassa mm. opetuksen yksilöllistämässä.

Palaute:

Ohjaajan mukanaolo on helpottanut kovasti JOPO-opettajan työtä: opettaja on esim. voinut keskittyä enemmän opetustyöhön ja yksilöohjaajan myötä oppilaita ei ole tarvinnut päästää kotiin opettajan palaverien ym. takia, vaan koulupäivät ovat olleet luku-järjestyksen mukaisia. Yksilöohjaajan myötä on ryhmää pystytty jonkin verran jakamaan oppitunneilla, jolloin opetuksesta on saatu enemmän yksilöllistä. Yksilöohjaajan hyödyntämistä oppitunneilla pitäisi kuitenkin vielä kehittää.

10. NUORTEN NEUVONTAPISTE – TsekPoint (Kiiminki)

Tausta:

Pilottiaika 1/10-6/10. Pilotointibudjetti 27 961€.

Tavoitteena on vaikuttavien seurantamenetelmien ja tukitoimien löytäminen ja kuvaaminen siten, että ne ovat toteutettavissa myös muissa kunnissa. Tavoitteena on tehostaa tuen tarpeessa olevien nuorten (ja heidän vanhempiensa) tavoittamista ja selkiyttää monisektorista yhteistyötä. Terveystieteiden työparina ensisijaisesti toimii erityisnuoriso-ohjaaja, tarvittaessa työparina voi olla esim. mielenterveystyöntekijä, sosiaalityöntekijä tai päihdetyöntekijä. Käytössä on voimavaramittari (liite 6), jota käytetään nuoren hyvinvointiarvion ja – suunnitelman tekemisessä. Yhteistyötahoja ovat Kiimingin kunnan eri palveluyksiköt, Kiimingin Työpaja, Kiimingin seurakunta, OSAO, Haukiputaan yksikkö ja mahdollisesti Oulun työ- ja elinkeinotoimisto.

Toteutus:

Tällä hetkellä asiakkaita TsekPointissa on neljä. Yhteistä kaikilla asiakkailla on lievä-asteista ongelmaa mielenterveyden alueella, ongelmia läheisissä ihmissuhteissa ja jonkin asteista traumaattista taustaa. Jokainen käyttää mielenterveysneuvolan palveluita, yhdellä on tiivis suhde sosiaalipalveluihin, yhtä autetaan työllistymisessä ja pa-

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

rin asiakkaan kanssa mietitään opiskeluun liittyviä ongelmia. Asiakkuudet saattavat muodostua pitkiksikin, riippuen jokaisen yksilöllisestä tarpeesta.

Pilotista tiedottaminen on ollut monipuolista (kuntatiedote, lehtijuttu paikallisessa lehdessä, julisteita, T-paita ja hankkeen tuottama esite) ja se on onnistunut hyvin.

Palaute:

Neuvontapiste on otettu hyvin vastaan kunnan eri organisaatioissa ja muissa ylikunnallisissa palveluissa. Toiminta on koettu erittäin tarpeelliseksi tueksi nuorten kanssa toimivien eri tahojen parissa sekä työkaluksi syrjäytymisvaarassa olevien nuorten asioiden hoitamisessa..

Pilotin markkinointia on rajoittanut epätietoisuus siitä, jatkuuko toiminta myös pilotointiajan jälkeen: pilotointi on herättänyt kiinnostusta ja toimintatavalta odotetaan paljon. Yhteisten palaveriajankohtien sopiminen eri yhteistyötahojen kanssa ja sen myötä konkreettisen toiminnan alkaminen voivat mennä pidemmälle kuin mitä pilotointiaika sallii.

Pilotin henki ja toiminta-ajatus sisältävät pitkäaikaisemmat asiakassuhteet kuin 4 kk:n pilotointiaika mahdollistaa. Pilotti, sen asiakkaat ja yhteistyötahojen kanssa työskentely jo itsessään vaativat toiminnallisesti enemmän aikaa. TsekPointin toiminta on syntynyt jo alun alkaen prosessiksi, johon turvataan, luotetaan ja siltä odotetaan pitkäaikaista kumppanuutta.

11. PERHEEN VOIMAPUDAS (Haukipudas)

Tausta:

Pilottiaika 1/10-5/10. Pilotointibudjetti on 12 785€.

Tavoitteena on 6-luokkalaisten vanhempien tukeminen lasten siirtyessä yläkouluun. Toisena tavoitteena on tukea peruskoulun päättäviä nuoria ammatinvalintaan liittyvissä asioissa. Lisäksi tavoitteena on rakentaa palvelumanuaali perheille suunnatuista palveluista. Myös kuntalaiset voivat kertoa tarpeistaan manuaalin rakentamisessa. Pilotissa työskentelevät sosiaalitoimesta perhetyöntekijä ja vapaa-aikatoimesta erityisnuoriso-ohjaaja, keskeisessä roolissa on myös Haukiputaan seurakunnan nuorisotyönohjaaja. Pilotti sisältää kolme kokonaisuutta.

Toteutus:

Kävelevä kirjasto toteutui suunnitelmien mukaan 1.3. ja siihen osallistui 250 opinpolkujaan tai ammatinvalintaa pohtivaa nuorta. ”Käveleviä kirjoja”, eli eri alojen ammattilaisia nuorten haastateltavina oli paikalla 33.

Päin perhettä, 6. luokan vanhempien vertaistukiryhmän sisältö on suunniteltu ja teemat (mm. murrosiän alkaminen ja siihen liittyvät haasteet vanhemmille, yläasteelle siirtymiseen liittyvät asiat, nuoren vapaa-aika, vuorovaikutukseen liittyvät asiat sekä vanhempien omat toiveet) on jaoteltu jokaiselle tapaamiskerralle. Ryhmää on markkinoitu jakamalla esitteet kaikille 6-luokkalaisten vanhemmille koulun kautta. Lisäksi asiakkaita on yritetty saada mukaan perheneuvolan, sosiaalitoimen ja seurakunnan kautta. Tällä hetkellä ryhmään on ilmoittautunut ainoastaan yksi vanhempi ja ryhmän olisi tarkoitus aloittaa 8.4.

Palvelumanuaali kuntalaisille ja ammattilaisille, jotka tekevät töitä perheiden parissa. Manuaalin työstämiseen suunniteltu kevättapaaminen ei toteutunut, koska siihen

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

eivät pyydettyt tahot ilmoittautuneet. Tarkoitus on kerätä tiedot tapahtumista ja palveluista sähköisesti huhtikuun puolivälissä, kunhan vanhempien ryhmä on pidetty.

Palaute:

Kävelevän kirjaston yhteistyö sujui koulun ja muiden toimijoiden kanssa hyvin. Palaute ”kirjoilta” oli positiivista ja he ovat kiitelleet tapahtuman tärkeyttä. Nuorilta saatu palaute oli myös positiivis-henkistä. Etenkin vanhemmat oppilaat, 9lk->, kertoivat että tapahtuma oli hyvä ja siitä oli heille hyötyä, sillä ammatinvalintaan liittyvät asiat ovat tuossa iässä jo lähempänä.

Tässä vaiheessa mietityttää, saadaanko Päin perhettä -ryhmää loppujen lopuksi kaasaan ja onko jatkossa tämäläiselle ryhmälle tarvetta, olisiko tarvittu joku ”kosketuspinta” vanhempiin, jolloin heidät olisi saatu mukaan ehkä paremmin.

12. VAPAAEHTOISTYÖN KURSSI TOISEN ASTEEN OPISKELIJOILLE (Oulu)

Tausta:

Pilotti aika 10/09-5/10. Pilotointibudjetti 12 000€.

Tavoitteena on tuoda opiskelijan opintoihin monipuolisuutta ja vastapainoa akateemisuukselle sekä lisätä osallisuutta ja saada vinkkejä ammatinvalintaan. Pilotissa tarjottiin kahden lukion (Oulun Lyseo ja Laanila) opiskelijoille mahdollisuutta suorittaa kurssi, joka koostuu peruskoulutusjaksosta ja vapaaehtoistyöstä. Kurssisuoritukseen ei kuulu koetta, kirjoitelmaa, esitelmää tms. Opettaja puolestaan tutustuu oppilaisiin uudessa viitekehyksessä ja voi hyödyntää omia voimavarojaan ja vahvuuksiaan uudella tavalla. Koulu hyötyy saamalla uuden työkalun oppilashuoltoon ja ryhmäytämiseen. Kurssin avulla koulun on mahdollista konkretisoida opetussuunnitelman aihekokonaisuuksia (mm. aktiivinen kansalaisuus ja yrittäjyys sekä hyvinvointi ja turvallisuus). Yhteiskunta saa aktiivisia nuoria kansalaisia ja merkittävän työpanoksen vapaaehtoistyöntunteina.

Toteutus:

Pilotointiin osallistuu n. 20 opiskelijaa, joita ohjaavat kaksi opettajaa. Peruskoulutusjaksolla opiskelijat tutustuivat vapaaehtoistyön perusperiaatteisiin, sekä vapaaehtoistyöntekijän oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Perusopetusjakson ohjaajana toimi Vareskeskuksen työntekijä. Vapaaehtoistyöjakson sisällön oppilaat suunnittelivat itse, ohjaava opettaja avusti tarvittaessa. Oppilaat suorittavat vapaaehtoistyötä maaliskuun loppuun asti, yhteensä 24 tuntia.

Palaute/Nuorten kokemuksia vapaaehtoistyöstä:

- ”Tuntui kivalta huomata, että lapset olivat ikävöineet minua, kun en ollut käynyt päiväkodilla muutama viikkoon.”
- ”Myyjäisten vastuuhenkilöt kehuivat minua vastuuntuntoiseksi ja reippaaksi. Yllätyin itsekin, että pärjäsin niin hyvin.”
- ”Sen voin ainakin sanon, että tämän perusteella en ikinä lähde hoitoalalle.”
- ”Mua ärsytti ihan sikana, että osa ihmisistä ei tehny mitä piti ja hommat kaatu muihin niskaan. Ite en ikinä kehtais.”
- ”En olis millään jaksanu lähteä tänään koulun jälkeen Aino-mummon luo, mutta onneksi menin. Se melkeen itki, kun siitä oli niin kiva, että tulin.”
- ”Tämän jälkeen en kyllä ikinä enää osallistu mihinkään vapaaehtoistyöhömyy.”

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

13. OPPILAAN TUEN POLKU – erityisen tuen palveluiden yhtenäistäminen (Oulu)

Tausta:

Pilottiaika 10/09-6/10. Pilotointibudjetti 34 680€.

Pilotti on suunniteltu kaksivaiheiseksi. Tarkoitus on mallintaa oppilaalle tarjottavat eri tasoiset tuen polut sekä tuottaa erilaisten tukimuotojen palvelukuvaukset ja saata-
vuusperusteet. Tavoitteena on että mallinnuksesta saataisiin sovellutuksia ja inno-
vaatioita useiden kohderyhmien käyttöön (esim. hallinto, kentälle opettajille, koteihin).

Toteutus:

Ensimmäisen vaiheen työryhmä (apulaisrehtori, 3 erityisopettajaa, koulukuraattori, koulupsykologi, pienluokkaopettaja, opinto-ohjaaja, pilotin vastuuhenkilö) on päättä-
nyt työnsä helmikuussa ja se mallinsi kolme oppilastapausta, heidän tukipolkunsa koulussa ja tukiverkostossa. Case 1 /oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät vaikeudet: oppimisvaikeudet, tarkkaavuuden vaikeudet, opiskelumotivaation puute ja poissaolot. Case 2 /käyttäytymisvaikeudet ja normien vastaisuus: keskittymisvaikeudet, levottomuus, aggressiivisuus, asiaton käytös ja kielenkäyttö ja kiusaaminen. Case 3 /perheen ongelmat: kasvatukseen liittyvät vaikeudet, erot ja menetykset, turvattomuus, vanhempien jaksaminen, lähisuhdeväkivalta ja päihteiden käyttö.

Oppilastapaukset toivat esille oppilaan tuen polun eri näkökulmia, joiden avulla lopul-
liseen malliin saataisiin mahdollisimman kattava ja oikeansuuntainen runko. Saata-
vuusperusteita ja palvelukuvauksia on tehty yhdessä eri toimijoiden kanssa. 1. vaihe
venyi odotettua pidemmäksi mallinnukseen liittyvien ongelmien vuoksi, kuitenkin ta-
voitteet täyttyivät tosin suppeampana. **Toinen vaihe** käynnistyi helmikuussa ja sen
tarkoitus on koostaa ensimmäisessä vaiheessa tehtyjen selvitysten ja mallinnusten
pohjalta malli oppilaan tuen polusta.

Palaute:

1. vaihe on jo osoittanut, että käytäntöön soveltamisen tarve on noussut voimakkaas-
ti esiin. Pilotissa on jo tehty yhteistyötä verkostossa, jotta työ saataisiin integroitua
arkeen tarkoituksen mukaisesti.

14. HAASTAVASTI KÄYTTÄYTYVÄN NUOREN TUEN POLKU (Oulu)

Tausta:

Pilottiaika on alkanut 9/09-6/10. Pilotointibudjetti 65 000€.

Tavoitteena on kehittää strukturoitu malli nuoren ja hänen perheensä tilanteen arvi-
ointiin. Lopullisena tarkoituksena on vähentää nuoren laitossijoituksia ja/tai osasto-
hoitoa tarjoamalla tukevammin varhaisessa vaiheessa kotiin annettavia moniamma-
tillisia palveluja. Pilotissa on perustettu nopean puuttumisen yksikkö, EXIT-tiimi. Tii-
min työ käynnistyy kun työpari (sosiaalityöntekijä ja sosiaaliohjaaja) saa tiedon eri
yhteistyökumppaneilta haastavasti käyttäytyvästä nuoresta (12 -17 -vuotias, nuoresta
lastensuojelullista huolta). Tutkimuksen määrällinen aineisto, asiakaspalautte sekä
asiakkuuksien taustatiedot analysoidaan ZEF -ohjelman avulla. ZEF -ohjelmaan on
luotu strukturoitu mittaristo, johon syötetään asiakasperheitä kerätty aineisto.

Toteutus:

Toimintamallin mukaisesti tiimi on tavannut asiakasperheitä intensiivisesti n. viisi ker-
taa ja kartoittanut nuoren ja perheen jatkotuen tarvetta tekemällä lastensuojelulain
mukaisen lastensuojelutarpeen selvityksen. Selvitys on tehty Baro-menetelmää hyö-
dyntäen. Exit-tiimi ja kaksi kaupungin työntekijää on saanut koulutusta Baro-

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

menetelmän käyttöön. Exit-tiimillä on ollut n. 30 asiakasta, joista päätyneitä asiakastapauksia n. 20. Suurimmassa osassa päätyneitä asiakkuuksia ei ole ollut tarvetta lastensuojeluasiakkuudelle eli EXIT-tiimin toiminta on ollut riittävä väliintulo perheen tilanteeseen.

Exit-tiimin työntekijät ovat tiedottaneet toiminnasta kaupungin eri toimijoille ja hanke on tehnyt toiminnasta esitteen. Suurimmat yhteistyökumppanit, joiden kanssa yhteistyö on ollut lähes päivittäistä, ovat lastensuojelu, lasten- ja nuorisopsykiatrinen työryhmä, sosiaalipäivystys, koulukuraattorit, luokanvalvojat ja poliisi.

Lisäksi pilotissa on haastateltu neljää nuorta ja yhden nuoren vanhempaa. Haastattelijoina toimivat lastenkodin toimintaterapeutti ja psykiatrinen sairaanhoitaja. Haastattelussa kerättiin kokemustietoa nuorilta ja vanhemmilta lastensuojelun sijoitukseen johtaneesta tilanteesta ja heidän käsityksiään siitä missä vaiheessa ja millaista tukea he olisivat tarvinneet, jotta sijoitus olisi voitu välttää. Haastatellut nuoret olivat iältään 16 – 19 vuotiaita. Kaikki he ovat tai olivat olleet sijoitettuna pitkäaikaisesti.

Palaute:

Asiakkailta (nuoret ja vanhemmat) saadun palautteen mukaan Exit-tiimin työskentely on hyödyntänyt perheen tilannetta ja työskentelyyn perheet ovat olleet tyytyväisiä. Exit-tiimin toiminnasta valmistuu toisen pilotoijan tekemänä sosiaalialan maisteriopintoihin liittyvä lopputyö.

Haastatteluissa kävi ilmi, että kaikkien nuorten kohdalla koulupoissaolot olivat asia, johon viranomaiset olivat ensimmäisenä puuttuneet. Kaikilla nuorilla vaikeudet olivat alkaneet jo ala-asteiässä ja he kokivat, että avun tarve oli jo useita vuosia ennen sen saamista. Haastateltavat kertoivat myös, että heidän työntekijänsä olivat vaihtuneet useasti. Nuorten haastatteluissa nousi esille se, ettei heidän kokemuksensa mukaan vanhempaa ollut tuettu kasvattajana ja myöskään vanhemman ja nuoren välien kanssa ei ollut työskennelty, nuoret kokivat heidän ja vanhemman välien olleen huonot. Useamman nuoren perheessä taustalla oli jommankumman vanhemman runsasta alkoholin käyttöä. Haastatteluissa nousikin nuorten esiin tuomana lasten huomioimisen tarve silloin, kun vanhemmalla on alkoholiongelma tai silloin kun perheessä on ”hiljaisia” lapsia. Pilotin väliraportti liite 7.

5.3. Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmatyö Oulun seudulla

Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmatyö TUKEVA-hankkeen puitteissa käynnistettiin tutkimusosuudella, jossa kartoitetaan Oulun seudun lapsiperheiden hyvinvoinnin tilaa kokemusperäistä tietoa keräämällä. Varsinainen ohjelmatyö siirrettiin aikataulu- ja resurssisyistä toteutettavaksi TUKEVA 2 -jatkohankkeessa. TUKEVA tutkimustyöryhmä kutsuttiin koolle vuoden 2010 alusta suunnittelemaan ja ohjaamaan tutkimusta ja raportointijaksolla työryhmä on kokoontunut kaksi kertaa; 14.1. ja 8.2. Tutkimustyöryhmään kuuluu edustajia seuraavilta tahoilta:

- TUKEVA Oulun seudun osahankkeen ohjausryhmän jäsenet (kunnat)
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (POSKE)
- THL (Oulu)
- Oulun seudun ammattikorkeakoulu Sosiaali- ja terveysalan yksikkö
- Oulun kaupunki, nuorisotoimi
- Nuorisotutkimusseura
- Järjestöedustus (MLL, STKL)

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

- Diakonia-ammattikorkeakoulu
- Pohjois-Suomen Kaste-suunnittelija

Nyt käynnistyvällä tutkimuksella kerätään kokemusperäistä tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilasta jatkohankkeessa toteutettavaksi suunnitellun lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelmatyön taustalle. Tutkimussuunnitelman ja kyselylomakkeet työstää Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (POSKE) ja varsinaisen tiedonkeruun toteuttaa Oulun seudun ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveystieteiden yksikön ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijat osana projektityö –opintojaan. POSKE:n asiantuntijaosaamista hyödynnetään myös aineiston käsittely ja tulosten analysointivaiheessa opiskelijaryhmän tukena. TUKEVA tutkimustyöryhmä toimii tutkimuksen ohjausryhmänä ja osaltaan evästä ja tukee tutkimussuunnitelman valmistelua sekä käsittelee ja hyväksyy suunnitelman ja kyselylomakkeet ennen tiedonkeruun käynnistämistä.

Kevään aikana tehtävän tutkimuksen kohderyhmänä ovat 11, 14 ja 17 –vuotiaat lapset ja nuoret Oulun seudun kunnissa. Tutkimussuunnitelma on jaettu aikataulu- ja resurssisivistä osiin ja muiden kuin yllä mainittujen kohderyhmien osalta tiedonkeruu toteutetaan myöhemmin jatkohankkeen aikana. Nyt työn alla olevaan tutkimukseen aineiston keruu toteutetaan toukokuun aikana ja aineisto analysoidaan ja tulokset raportoidaan syyskuun loppuun mennessä.

5.4. Vauvaperhetyön kehittäminen ylisektorillisesti Kainuussa

Vauvaperhetyön kehittämisprosessiin on osallistunut n. 50 eri ammattiryhmiin kuuluvaa työntekijää. Raportointijakson aikana on pidetty yhteensä 5 prosessi - ja koulutuspäivää, joiden aikana opittua uutta varhaisen vuorovaikutuksen tukemisesta ja vuorovaikutushoidoista ja rakennettu odottavien ja vauvaperheiden hoitopolkua Kainuun alueella. Odottavien ja vauvaperheiden hoitopolkuja on työstetty myös seuduilla (kunnissa) perhekeskustiimien kanssa sekä esimiesten koulutusryhmässä sekä eri työyksiköissä henkilöstön kanssa.

Kiikku-vauvaperhetyön koulutukseen liittyen hanketyöntekijä on laatinut suunnitelman vauvaperhetyön käynnistämisestä Kainuussa. Suunnitelmasta on käyty keskusteluja vastasyntyneiden tehohoidon yllääkäarin, osatonhoitajan ja apulaisosastonhoitajan kanssa ja on sovittu vastasyntyneiden tehohoidon henkilökunnan perehdyttämisestä vauvaperhetyön käytäntöihin. Vastasyntyneiden tehohoidon työntekijät ovat saaneet tehtäväkseen laatia vauvaperhetyön tarpeen arviointilomakkeen omaan käyttöönsä.

Vauvaperhetyön kotikäynnit on aloitettu keskosvauvojen perheisiin ja hankkeen työntekijä on antanut konsultaatioapua vauvaperhetyöntekijälle. Hanketyöntekijät ovat tavanneet n. 11 vauvaperhettä ja ovat mukana näiden perheiden hoito- ja tukiverkostossa. Hanke on myös kouluttanut ennaltaehkäisevään työhön vauvanvanhempiryhmänohjaajia, jotka aloittavat vanhempi-vauva ryhmien ohjaamisen kevättalvella 2010. Hanke on toiminut verkoston koollekutsujana, valmistellut vauvaryhmiin materiaalin ja toimivat käytännöt. Hanketyöntekijät osallistuvat myös vauvanvanhempiryhmien ohjaamiseen.

Lisäksi TUKEVA on osallistunut VAVU- kouluttajakoulutuksen hankkimiseen Kajaanissa. Koulutukseen osallistui Kainuusta hanketyöntekijä, lastenpsykiatri ja lastenpsykiatrinen hoitaja sekä Kajaanin ammattikorkeakoulun opettaja. Lastenpsykiatri on

pitänyt kaksi yleisluentoa varhaisen vuorovaikutuksen kehittymisestä ja lastenpsykiatrian kanssa on myös suunniteltu erikoissairaanhoidon työntekijöiden VAVU- peruskurssia ja työnohjausta syksyksi 2010. Samoin ollaan käynnistämässä konsulttiokäytäntöjä Oys:n lastenpsykiatrisen yksikön kanssa. Lastenpsykiatria on tahollaan tehnyt suunnitelman varhaisen vuorovaikutuksen hoitojen aloittamisesta ja yhden psykiatrisen sairaanhoitajan työpanosta suunnataan perustason konsultointiin pikkulapsiasioissa.

Näiden lisäksi TUKEVA:n projektityöntekijät ovat tutustuneet Oys:n vauvaperhetyöhön ja Oulun ensi- ja turvakodin toimintaan päihdeäitien hoidossa ja vauvaperhetyöntekijät ovat verkottuneet Oulun vauvaperhetyön kanssa.

5.5. Moniammatillisen ja ylisektorillisen työotteen ja työparityöskentelyn vahvistaminen perhekeskustoiminnassa Kainuussa

Perhekeskustoiminnan sisällölliseen kehittämiseen on osallistunut n. 65 eri ammattiryhmien työntekijää perhepalveluista, varhaiskasvatuksesta, aikuismielenterveys-työstä, päihdetyöstä ja kolmannelta sektorilta ja raportointijakson aikana on pidetty kolme kehittämispäivää. Kehittämisprosessin aikana on uudistettu perhekeskustyöryhmien työkäytäntöjä, johtamista, sovittu uusista työparimalleista ja arvioitu verkoston toimivuutta pienten lapsiperheiden palveluissa. Perhekeskustyöryhmät ovat rakentaneet alueellisesti toimivia odottavien ja vauvaperheiden hoitokäytäntöjä keskiössä perheet, joissa huolta jakamisesta, äidin mielialasta tai päihteiden käytöstä.

TUKEVA:n projektityöntekijät ovat osallistuneet säännöllisesti perhekeskustiimien palaveriin eri kunnissa. Perhekeskustiimien moniammatillista osallistujajoukkoa on laajennettu mm. aikuismielenterveys- ja päihdetyöntekijöillä. Hanke on käynnistänyt Kajaanissa Lohtajan, keskustan alueen sekä Teppanan perhekeskustiimit.

Tuloksina tähän mennessä voidaan todeta, että asiakkaan tarpeen mukainen verkosto- ja työparityöskentely on lisääntynyt ja tiivistynyt. Esim. terveydenhoitajan ja aikuismielenterveys-työntekijän työparityö ja asiakkaan yhteistapaamiset ovat madaltaneet avun saamisen kynnyksiä asiakasperheissä. Aikuispsykiatrian ja lastenpsykiatria vuoropuhelu ja yhteistyö ovat lisääntyneet pikkulapsiperheissä.

5.6. Soveltava taide lasten, nuorten ja lapsiperheiden tukena sekä työyhteisön kehittäjänä ja voimavarana Kainuussa

Perhekeskustiimien työntekijät ovat osallistuneet Puolangalla ja Sotkamossa työyhteisön kehittämis- ja voimaantumisyhteyshäen kolmena iltapäivänä loppusyksystä 2009. Työtapaana käytetty teksti- ja puheilmaisu sekä teatterin ja tanssin keinoja. Annettu palaute kokeilusta on ollut myönteistä ja työskentely koettiin voimaa antavana ja työtiimiä yhdistävänä.

Nuorten ja vanhempien soveltavan taiteen ryhmä on kokoontunut lokakuusta 2009 alkaen Paltamossa, tavoitteena 36 tapaamiskertaa. Ristijärvellä soveltavan taiteen pariin on koottu nuoret ja seniorit, työtapaana teatteri, tanssi ja video. Tavoitteena on kuten edellisessä ryhmässä eri sukupolvien vuoropuhelun ja osallisuuden vahvistaminen perhekeskustoiminnan kontekstissa. Molemmat ryhmät jatkavat keväeseen 2010. Nuoret ovat iältään yli 13v.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

Kajaanissa loppusyksystä 2009 alkaen kokoontuvassa nuorten soveltavan taiteen ryhmässä on tavoitteena nuorten kasvun ja osallisuuden vahvistuminen. Ryhmä on koottu heterogeenisesti yhteistyössä koulujen, sosiaali- ja terveystoimen ja työvoimaviranomaisten kanssa. Nuoret ovat iältään 16 -22v. Työtapana ovat teksti- ja puheilmaisuus sekä kuunnelman tekeminen.

Hyrnsalmella kokoontuu yläluokkien erityisoppilaista koottu ryhmä, jossa työtapana on teatteri, tanssi ja video. Nuorten äitien ryhmään ei saatu tarpeeksi osallistujia, joten sille varatut resurssit käytetään em. ryhmien hyväksi ja työpajatoiminnassa eri kunnissa. Kevään aikana eri kuntiin kootaan lisäksi työpajatyyppejä nuorten soveltavan taiteen ryhmiä yhdessä koulutoimen kanssa. (Kuhmo, Suomussalmi, Kajaani).

5.7. Alueelle sopivan perhekeskusmallin luominen, johon liittyen mm. perhevalmennusten, vertaistukiryhmien ja kotipalvelun kehittämistä Oulunkaarella

Oulunkaaren perhekeskusmallin luominen on edennyt käytännön toteutuksen ensimmäiseen vaiheeseen. Oulunkaaren kuntayhtymä on aloittanut toimintansa 1.1.2010, jolloin sosiaali- ja terveystoimen palvelut ovat alueella organisoituneet uuteen kuosiin. Palvelukokonaisuudet mukailevat ihmisen elämänkaarta sektorirajat rikkoen ja perhepalvelujen toimialalle on koottu laajasti terveydenedistämisen ja psykososiaalisen tuen palvelut (sosiaalityö, vammaispalvelut, työ- ja päivätoiminta, päihdepalvelut, neuvolapalvelut). Palvelujen tavoitteena on hyvinvoinnin kasvattaminen ja pysyvän terveyshyödyn tuottaminen vaikuttavasti. Osa palveluista tuotetaan kolmen palvelualueen lähipalveluina, osa koko yhteistoiminta-alueen alueellisina palveluina. Perusta verkostomaiselle yhteistyörakenteelle on luotu henkilöstösiirroilla ja uudella esimiesjärjestelmällä, myös johtamista ja uutta toimintatapaa tukevat johto- ja työryhmät ovat aloittaneet työskentelynsä.

Oulunkaaren oman verkostoituneen perhekeskuksen suunnittelu ja mallintaminen on käynnistynyt. Perhekeskustyöryhmä on kokoontunut joulukuussa yhden kerran tavoitteena vahvistaa yhteistä ymmärrystä ja orientaatioita mallinnettavasta toimintatavasta. Verkostoituneen perhekeskuksen keskeiset elementit ovat avoin varhaiskasvatus, neuvolatoiminta, sosiaalityö ja perhetyö.

Pudasjärven palvelualueella on toteutunut perhevalmennuksen uudistaminen. Uusi- muotoisen moniammatillisesti toteutetun perhevalmennuksen on aloittamassa nyt toinen ryhmä. Vertaistuen vahvistamiseen suunnitellut vanhempainryhmät ovat käynnistämävaiheessa. Palvelualueen perhevalmennuksen ja vanhempainryhmien toimintamalli on siirrettävissä koko yhteistoiminta-alueelle yhteiseksi osaamiseksi arvioinnin jälkeen. Perhepalvelujen perhetyön ja perheiden kotipalvelun sisällön avaaminen, keskeisten kehittämistarpeiden tunnistaminen ja yhteisen työskentelymallin tavoittaminen on käynnistynyt.

Hankkeen tavoitteita tukevat koulutuskokonaisuudet, joilla varmennetaan työntekijöiden osaamista ja uusien työtapojen juurtumista arkityöhön, ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti.

Lapsiperheiden hyvinvointihanke

6. Yhteystiedot

TUKEVA-hankkeen koordinaatio

projektijohtaja Salla Korhonen

salla.korhonen@ouka.fi

044-703 1224

www.ouka.fi/seutu/tukeva

Oulun seudun osahanke:

pienien prosessit:

projektipäällikkö Irja Lampinen

irja.lampinen@ouka.fi

044-703 1614

www.ouka.fi/seutu/tukeva

nuorten prosessit:

projektipäällikkö Leena Hassi

leena.hassi@ouka.fi

044-703 1643

www.ouka.fi/seutu/tukeva

Kainuun osahanke:

projektipäällikkö Maarit Rusanen

maarit.rusanen@kainuu.fi

044-797 0436

http://maakunta.kainuu.fi/tukeva_hanke

Oulunkaaren osahanke:

projektipäällikkö Anne Leppälä

anne.leppala@oulunkaari.com

p. 050 3536711

www.oulunkaari.com/sivu/fi/hankkeet/tukeva/